

Kabarre ta Gala ta Yaaya Pile ka kaawor

Maktumne-an, gee kuuk awalle kat kaaw min daayum kadar ɳa Yaaya kat siirta. Yaaya, ɳaar min paliinna kuuk orok inj seera. Kar ɳa bal siirin sinji kuuk Yaaya-ak do maktumne-anta. Illa ɳa siir aman : « ɳaar kaak Iisa elgiyo » (Yaaya 13.23).

Maktumne ta Yaaya, taar ginno dele ka danjal. Kar gay, ta gin kaawin dakina kuuk Maark, Matiye in Luk bal siirinco. Ta kaawa oki do bi ka gamin peesira kuuk ajbay Iisa gintu. ɳuur ko kuuk gaara a Iisa, ɳaar Roŋ ka Buŋdi. Ta kaawa pey do bi ka Iisa kaak meela inj gee ar : maajirnay, Nikodeem, daatik taat min geeger ka Samari, agindaw ku Yuudinnar ho sintay ku Lazaar. Yaaya siir do gee okinco kuuk bariya botol, seene ho inj goye ka gaasdo. Gamin ɳuur-an, illa inj Iisa kat ɳuu gasinco.

Iisa Masi, ɳaar Kaaw ta Buŋdi

¹ Awalle, min Buŋ bal kilgiyin misa duniine, gem kaak ɳu koliy Kaaw ta Buŋdi goy ko. Na goy sawa inj Buŋ ho ɳaar meenji di Buŋ. ² Min Buŋ bal kilgiyin misa duniine, ɳa goy ko inj ɳaara. ³ Inj Kaaw-at di, Buŋ kilgiyiig gamin okinco. Maan ginno kaak ɳa kilgiytu bal taara. ⁴ Ta taar kat ber goye do gamin okinco. Ho inj goye kanti ko, gee taltu portikaw. ⁵ Portikaw-at caapiy do gondikor, kar gondikaw baltit gine maanna.

6 Kar gay, gin gem rakki kaak Buŋ ɳaamtu, ɳu kolaag Yaaya-Batist. **7** Naar as kaawe do geemir do bi ka ɳaar kaak gaarit portikaw-ata, asaan gee yaa cokiye kaawoy ho ɳuu aamine iŋ ɳaara. **8** Yaaya gay, ɳaar meenjido kat portikaw, ɳaar as kaawe biti di. **9** Portikaw-at taar ko seene. Taar as do adiy ka kidar ho ta caapiy do gee okinço.

10 Gem kaak ɳu koliy Kaaw-ak, ɳaar goy do adiy ka kidar. In ɳaar ko, Buŋ kilgiyiig kida. Kar gee kuuk do adiy ka kidar gay bal ibininji. **11** Na ɳaaw goye iŋ geenji ku meenji, kar geenji gay bal obinji. **12** Kar do gee kuuk obga ho kuuk aamin iŋ sinji, ɳa berco botol taat ɳuu gine koogin ku Buŋdi. **13** ɳuu gine kooginay-ak, asaan Buŋ kat bercog wee ka marbinto. Wee ɳaar-ak wala isgig iŋ niyin ta gemor, wala iŋ pikirre ta gemor.

14 Gem kaak ɳu koliy Kaaw-ak gintu gemo ho ɳa astu goye iŋ ginte. Gi talit *darjiney taat ɳa gastu min Tacco Buŋ. Darjiney-at, taar ko ta Ronji ka danjiro.* In barkiney, ɳa elgiy gee ho ɳa gaariico seen ta Buŋdi.

15 Yaaya gay, ɳaar kaaw biy. Na kaawtu rada aman : « Talon ! Aŋ ko gem kaak nu kaawiiko awalle aman : “ Gin gem rakki kaak yaa ase do aaror, kar gay, ɳa ogirdu. Asaan min nu bal ase misan di, ɳaar goy ko. » »

16 Paa ko, iŋ selliŋkuwiyat, ɳa barkiyiite dakina, okinte ɳa barkiyaaten di gaay iŋ gaayo. **17** Awalle Buŋ berteŋ *gaanuun min do pise ka Muusa. Kar barkin iŋ seen gay, Buŋ berteŋu iŋ ase ka Iisa Masi. **18** Ginno waan kaak talig Buŋ. Illa

* **1:14** ‘danjiro’ : Werin daarin, ɳu kaawa a ‘kida di’ wal ‘rakki di’.

Ronji ka dañgiro, ḥaar kaak goy sawa iŋ Buŋ-ak di, gaarten̄ga.

*Kaawo do bi ka Yaaya-Batist
(Matiye 3.1-12, Maark 1.1-8, Luk 3.1-18)*

¹⁹ Yiriy rakki, agindaw ku Yuudinnar kuuk goy Zeruzaleem ḥaamtu gay satkiner iŋ gee ku min baaco tañ *Lebi a ḥuu gasin̄ Yaaya. Min ḥu gasga, ḥu indiig aman : « Kiŋ waa ? » ²⁰ Naar gay balco cigile maanna. ḅa telkiico aman : « Nun-an̄ Masido. » ²¹ Nuur gay indiig pey aman : « Di kiŋ ke waa ? Wal kiŋ ko *Eli ? » Yaaya gay telkiico aman : « Ha'a ! Nun Elido. » Nu indiig pey aman : « Di wal kiŋ ko nabiiñce kaak ḥu kaawtu biy do Kitamner-aka ? » Naar gay telkiico aman : « Ha'a ! ḅa nunno. » ²² Kar ḥuur gay diyiji aman : « Di kiŋ waa ? Ki kaawa maa do bi kanjiŋ ? Asaan ni raka niico yeepe kaaw do ḥuur kuuk ḥaaminti. » ²³ Yaaya telkiico aman : « Nun ko gem kaak nabi Ezaayi kaawtu biy aman : “ Gin gem rakki koola do kalaaner a *Rabbinte asaw. Ucoŋ, siyonji botol dalaŋ. ”† »

²⁴ Min gee kuuk ḥu ḥaamtu do Yaaya, goy oki gee kuuk ḥu koliy *Pariziyenna. ²⁵ Nu indiig aman : « Di ya kiŋ kat Masido, wala ki Elido, wala ki nabiiñcedo kaak ḥu kaawtu biy do Kitamner-ak, maa di ki *batiziyiy gee ? » ²⁶ Yaaya telkiico aman : « Nun-an̄ batiziya gee in amay di. Kar gem rakki goy do datikko kaak ku ibingigdo. ²⁷ Gem-ak yaa ase do aaror, kar gay, nun bal nece kaak naa one, naa sorin̄ ḥugiray. » ²⁸ Maanna-ak kuuniy do wer

† 1:23 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 40.3.

kaak Yaaya batiziyiy gee, do geeger ka Betani, aar barrer kaak እህ koliy Zurdan.

Iisa Masi, ኃaar Roj Tamgi ka Buñdi

²⁹ Ka kawtinti, Yaaya taliig Iisa asaaji. Do bi kanji, ኃያ diytu aman : « Talon, an ko *Roj tamgi ka Buñdi, ኃaar sooya zunuubinna ku geemir. ³⁰ Do bi kanji ko, nu diytu aman : “ Goy gem rakki kaak yaa ase do aaror, kar gay, ኃaar ogirdu. Asaan min nu bal ase misan di, ኃaar goy ko. ” ³¹ Awalle, nunu oki ibingigdo. Kar diñ gay, nun as *batiziye gee inj amay a naa gaarinji do gee ku Israyeel. »

³² Do bi ka Iisa Masi, Yaaya kaawtu pey aman : « Nu tal Ruwwin ta Buñdi paayiji do Iisa ar ammaama ho ta goyiji. ³³ Awalle nun ibingigdo oki, kar gay, Buñ kaak ኃaadantu a naa batiziye gee inj amay kat kaawdu aman : “ Ki asa tale gem rakki, Ruwwin ta Buñdi yaaji paaye ho taaji goye. Gem ኃaar-ak ko asa batiziye gee inj Ruwwin ta Buñdi. ” ³⁴ Nun talig maanna-ak inj odinar ho nu kaawaako ka seener, gem-an, ኃaar Roj ka Buñdi. »

Gee kuuk tees aadīn Iisa

³⁵ Ka kawtinti, Yaaya-Batist goy pey do wer-ak in maajirnay seera. ³⁶ Do wiktin taat ኃያ taliig Iisa biraw, ኃያ kaawtu aman : « Talon, an ko *Roj tamgi ka Buñdi ! » ³⁷ Maajirnay ku Yaaya ku seer-ak dorit kaawoy taat ኃያ kaawtu-ata ho እህ teestu aadīn Iisa. ³⁸ Iisa kolsitu ho ኃያ tala እህ aadaaga. ኃያ indiiig aman : « Ku aadiin gay ku bariya maa ? » Nuur gay diyiji aman : « *Rabbine, kiñ goy momo ? » (Siñ ku Rabbin-ak diya a « Tatkaw ».) ³⁹ ኃaar gay telkiico aman : « Asoñ tala. » Hiyya, እህ daktu tal

wer ka ḥa goyiyo. Wiktin taar-at yaa necen ko pat pood ta maako. Hiyya, ḥu eeltu in ḥaara.

40 Min gee seer kuuk doriit kaaw ta Yaaya ho aadiig Iisa-ak, Andre sinji ka Simon Piyer sa goya.

41 Na uctu dakiig gas sinji Simon ho ḥa miniig aman : « Ni gasig *Masi. » (Sinj ku Masi-ak diya a « Naar kaak Buñ doftu. ») **42** Kar ḥa iyijig Simon do Iisa. Iisa taliig yalaan̄ kar ḥa diyiji aman : « Kinke Simon, ron̄ ka Yaaya. Min yiriyta-an̄ gee yaan̄ kolen̄ ko Sepaas. » (Sinj ku Sepaas-ak diya a « Piyer ».†)

43-44 Ka kawtinti, Iisa ictu niyin taat ḥaa baawe do kiñ ka Galile. Do botildi, ḥa ḥaamtu in gem rakki sinji Pilip kaak min Betsayda, werco kan̄ Andre in Piyer. Iisa diyiji do Pilip aman : « Aadnu ! »

45 Kar Pilip gay baa tale gem rakki sinji Natanayeel. Pilip diyiji do Natanayeel aman : « Ni gasig gem kaak ḥu kaawtu biy do Kitamner, do *gaanuun ka Muusa ho do makaatamna ku nabiinnar oki. Na Iisa ronji ka Yuusup min geeger ka Nazareet. » **46** Kar Natanayeel gay diyiji aman : « Has min Nazareet kat amilgiy maan ka samaane ? » Pilip gay telkiji aman : « Asu, ki baa tale. »

47 Min Iisa taliig Natanayeel gaayji ko ote-ak, ḥa kaawtu do biy kanji aman : « Talon ! Añ kat gem ka Israyeel kaak tañ. Naar-an̄, yoo raadin rakki oki, amilaado minniney. » **48** Natanayeel gay indiiig aman : « Maman ki ibinginu ? » Iisa telkiji aman : « Do wiktin taat Pilip gasincin̄ do baat ta buguwarak di, nun taliñcij̄ ko. » **49** Min pa-ak, Natanayeel kaawtu aman : « Gem kol Rabbiney, nu iban kadar

† **1:42** ‘Piyer’ : ‘Sepaas’ in kaaw ta Yuudinnar ho ‘Piyer’ kaak asa min kaaw ta Grek, ḥuur baaco rakki di a ‘dambi’.

kiŋ kat Roŋ ka Buŋdi, Sultan ka Israyeel ! » ⁵⁰ Iisa telkiiji aman : « Nu kaawaajin ja a nu taliŋciŋ do baat ta buguwar-ata, ampaa doo wal ki aamintu kadar nu Roŋ ka Buŋdi ? Hadi ki asa tale misa gamin kuuk ajbay pa-ak ɳuur-aŋku. ⁵¹ Cokiyon, naako kaawe seene. Ku asa tale samaan yaa pile waakilak ho *dubal ku Buŋdi yaa paayguwe ho ɳuu cokguwe, ɳuu birguwe min do werir, nun *Roŋ gemor. »

2

Maan ka ajbay kaak Iisa teestu gine

¹ Min ɳaar-ak, menaw seer birtu. Kar gee gay gina iidin ta obindi do geeger ka Kana, kid ka Galile. Do iidin taar-at, Mariyam atan Iisa goya. ² Kar Iisa ij maajirnay sa, ɳu ɳaamco, ɳu astu. ³ Kar ba aar, maam ku *biŋdi kuük gee siyo gaase. Hiyya, atan Iisa diyiji do roŋti aman : « Gee-aŋ, seeŋco arme. » ⁴ Iisa telkiitit aman : « Iya, nun gay yaa gine maa ? Nun wiktiner misa taat naa gaare zir. » ⁵ Min pa-ak, yaaco diyiico do gay riyor aman : « Ya taat ɳa kaawiikon di, ginonta. »

⁶ Kar do wer-ak gay gin guwin bijigiy ku dambiydi. Guwin-ak, *Yuudinna aciy ziŋkico do aadinco a ɳuu goye *cawar do unji ka Buŋdi. (Ay guw di ica jelingin pood wal beey.) ⁷ Iisa diyiico do gay riyor-ak aman : « Miinoŋ guwin-aŋ ij amay ! » Kar ɳu miiniig pal-pal-pal. ⁸ Min guwin-ak miine, Iisa diyiico aman : « Din gay itiŋon* min amay-aŋku, kuuji iye do meeram.† » Hiyya, ɳu itintu, ɳu

* **2:8** ‘itiŋon’ : Werin daarin, ɳu kaawa a ‘dokiŋ’. † **2:8** ‘meeram’ : Meeram-ak, ɳaar ko feeda tee ka iidiner do geemir.

iyiji. ⁹ Min እን iyijigu, amay-ak rabił ko maam ku biñdi. ነህur kuuk itiñig amay-ak iban wer kaak እን asiyo. Kar meeram gay ibanno. Min እን aawiigu, እን koliig gem ka obe ¹⁰ ho እን diyiji aman : « Kun kawta, gee bera ja maam ku yuutu, kar ya gee aay kon gay, እን beriy kuuk yuutiñkuwco sooda. Di kin gay dummiyig kuuk yuutu yoo diñka ! »

¹¹ Maan kaak gaara gudurre ta Buñdi-aka, እaar ko maan kaak Iisa gintu awallico ta gamnar. ነña ginig do geeger ka Kana, kiñka Galile. Ansii ko, Iisa gaartu *darjiney do geemir ho maajirnay aamintu loci. ¹² Min እaar-ak, Iisa in yaaco ho in siñtay kuuk goy oki do wer-aka yoo maajirnay, okiñco, እን uctu ho እን birtu do geeger ka Kapernayuum. Do wer-ak, እን goytu menaw sooda.

*Atke ka taajirnar min do ger ka Buñdi
(Matiye 21.12-13, Maark 11.15-17, Luk 19.45-46)*

¹³ Menaw ku iidin ta Yuudinnar taat እን koliy *Paak gaaye. Kar Iisa uctu, እን baawtu do geeger ka Zeruzaleem. ¹⁴ Min እን ottu, እን unjitu do *ger ka Buñdi. Do ger-ak gin gee ku gidiya barkay, tamgi in ammaamna. Atta-ak gin oki gee kuuk maka gurus. Nu deerig gaminco ka taabulnal. ¹⁵ Min Iisa taltu pa-ak, እን soktu mernan ho እን siytu kordinjo, kar እን atkiig okiñco kara, yoo tamgico in barkiyco. Gee ku maka gurus-ak, እን akiliig taabulnico ho እን dawiig gurusco. ¹⁶ ነña kaawiico do taajirin ku ammaamnar-ak aman : « Imilon̄ gaminko-añ min anne ! Ger ka Tanni, dakon̄ gininjido ger ka suuginer ! » ¹⁷ Do wer-ak, maajirnay ku Iisa moyiit kaaw taat እን siirtu do Kitamner aman : « Gem kol

*Rabbiney, nu elgig gerin dakina. Ya nu moyawak, adir erwaan ar ako. »‡

¹⁸ Hiyya, agindaw ku Yuudinnar indiig Iisa aman : « Ni raka kiini gaare maan kaak ajbay, nii ibine kadar Buŋ ko tabiriñciŋ, ki giniig maanna-aŋka. » ¹⁹ Iisa gay telkiico aman : « Dimoŋ ger-anja. Ya ku dimig gay, do menaw subba di, nun naa peyiŋ do weriy. » ²⁰ Nuur gay diyiji aman : « Ger-an, ḥu pinig do elgin orok pood in bijigiy. Kar kinj gay maman do menaw subba di, ki kaawiy a kii piniŋji ! » ²¹ Sando, wiktin taat Iisa kaawiy do bi ka gerdi-ak, ḥa kaawa do bi ka ziy ka meenji. ²² Ba aar, min Iisa nooytu min do muuti, maajirnay moyiit kaawoy-ata. Paa ko, ḥu aamintu do kaaw taat ḥu siirtu do Kitamner ho do taat Iisa kaawtu.

Iisa iban adat ku geemir

²³ Do wiktin taat Iisa iiidiyyi iidin ta *Paak do geeger ka Zeruzaleem, ḥa gin gamin ku ajbay dakina. Min gee taliig gamin ku ajbay-ak, dakina minninco piltu binjkico a ḥu aamin in ḥaara. ²⁴ Kar Iisa gay bal amniyinco, asaan okinco, ḥa ibingit ta aditco. ²⁵ Na rakaado a gem yaaji ose do biy ka gemor, asaan ḥa ibingit okintit taat goy do adiy ka gemor.

3

Nikodeem indaag Iisa

¹ Kar gin gem rakki sinji Nikodeem. Na min gee ku ḥu koliy *Pariziyenna ho ḥa min *agindaw ku Yuudinnar. ² Yiriy rakki, ḥa dakiig gas Iisa in

‡ ^{2:17} Wer ka gase kaawor do Soom 69.10.

aando, ḥa diyiji aman : « Gem kol Tacco, ni iban kadar Buñ kat tabirinçinj, ki asiini 6ilde, asaan ginno gem kaak yaa gedire giniñ gamin kuuk ajbay ar kuuk ki gintu-an̄ku ya Buñ inj ḥaarro. »

³ Iisa telkiji aman : « Cokay, naañ kaawe seene ! Ginno gem kaak yaa gedire talin *Meennaw ta Buñdi ya ḥu bal weenj wee ka marbinto. »

⁴ Nikodeem gay indiig aman : « Maman gem kaak tatik ko, ḥuu weenj pey marbinto ? Ampaak, ḥaa unje pey do atti ka yaaco kat taa weenji wal maman ? » ⁵ Iisa diyiji aman : « Cokay, naañ kaawe seene ! Ginno gem kaak yaa unje do Meennaw ta Buñdi ya ḥu bal weenj inj amay ho inj Ruwwin ta Buñdi. ⁶ Ḥuur kuuk ḥu weeyig ween di, ḥuur goy koogin ku geemir di. Kar ḥuur kuuk ḥu weeyig in Ruwwin ta Buñdi gay, ḥuur koogin ku Buñdi. ⁷ Dak ajbiyenno do kaawor taat aman : “ Illa ku asa ja wee wee ka marbinto. ” ⁸ Pakar ja do usi. Na abiriyo ho ḥa aaniyyi wer kaak ḥa rakiy di. Gee cokiya abirinji kaak ḥa abiriyo, kar gay, gee ibanno wer kaak ḥa asiyo ho kaak ḥa baayiyo. Hadi, gem kaak ḥu weeyig in Ruwwin ta Buñdi sa, ḥhaar paa di. »

⁹ Kar Nikodeem indiig aman : « Maman maanna-an̄ yaa kuuniye ? » ¹⁰ Iisa telkiji aman : « Kiñ sinjinj ale, ki tatkaw ka *gaanuun ka gee ku Israyeel, kat ki ibingidso gamin-an̄ku ? ¹¹ Di cokay, naañ kaawe seene ! Nin kaawa do bi ka maan kāak ni ibingiyo ho kaak ni taltu inj odinni, kar kuñ gay rakaado ice kaawni. ¹² Ya nu kaawaako do bi ka gamin kuuk goy do adiy ka kidar din sa, ku aamanno, kar maman kuu aamine ya nu kaawaako do bi ka gamin kuuk goy

kuwa ka samaaner ? ¹³ Asaan ginno waan kaak coon ka samaaner, illa nun *Ronj gemor di paay min kuwa. ¹⁴ Ku iban kadar gin ko elgin dakina, nabi Muusa siytu aal ka hadinner, ḥaa caaliig kuwa ka etor do wiktin taat ḥuu goiyi do goosiner. Uudin ta ḥaa caaliig aal-aka, nun Ronj gemor oki, ḥuu asaan caalindu ka etor ansi.* ¹⁵ ḥu asaan caalin ka etor-ak a gem kaak aamin lotu yaa gase goye ka gaasdo do unji ka Bunđi. ¹⁶ Ka seener, Bunj elig gee ku duniiner okinco nam ḥaa tabiriig Ronji kaak dangiro a ay gem kaak aamin loci idiydo maala, kar gay, ḥaa gase goye ka gaasdo. ¹⁷ Bunj, ḥhaar bal tabirin ronji do duniiner a seriin yaa obin gee, kar gay, ḥaa tabirig a ḥaa jiliq gee okinco. ¹⁸ Gem kaak aamin do Ronj ka Bunđi, seriin obaagdo. Kar ḥhaar kaak bal aamine loci gay, seriin obig ko, asaan ḥaa bal aamine do Ronj ka Bunđi kaak dangiro. ¹⁹ Talu, maman seriin yaa obe gee : portikaw as do duniiner, kar geen gay el gondikaw kat guna, asaan ḥuu gina gamin kuuk jookumo. ²⁰ Ka seener gay, gee kuuk gina jookum-ak, ḥuur elgitdo portikaw ho ḥuu baggitido, asaan ḥuu rakaado gee yaa taliq gaminco kuuk jookum ḥuu giniy-aku. ²¹ Kar gee kuuk gina riy taat samaane do unji ka Bunđi gay, ḥuur baa do portikaw, asaan gee yaa tale waraq kadar ḥuu gina gamin kuuk samaane do unji ka Bunđi. »

Kaawo do bi ka Iisa ij Yaaya

²² Min ḥhaar-ak, Iisa ij maajirnay uctu, ḥuu deettu do kid ka Zuude. Do wer-ak, ḥuu taaytu ho Iisa

* **3:14** Wer ka gase kaawor do Nombir 21.9.

*batiziyiy gee. ²³ Do wiktin taar-at, Yaaya-Batist sa batiziya gee. Njaar gay goy kid ka Enon, moota in Salim, asaan do wer-ak gin amay dakina. Gee assiji ho ja batiziyiigu. ²⁴ Kar do wiktin taar-at, Yaaya, nu bal obin misa dañaayne.

²⁵ Yiriy rakki, maajirnay ku Yaaya daarin teestu meele in *Yuudinçe rakki do bi ka aadinco. Aadinco-at kaawa do bi ka acindi kaak gem yaa gine *cawar do unji ka Buñdi. ²⁶ Do wer-ak, maajirna-ak dakiig gas Yaaya ho nu diyiji aman : « Gem kol Tacco, gem kaak goy awalle in kiñke aar barre ka Zurdan, njaar kaak ki kaawinti biy-ak, diñ ja tees kar batiziye gee ho gee okinco baa ko loci di. » ²⁷ Yaaya gay telkiico aman : « Ŝem gediraado gine maan kaak Buñ balji kaawe. ²⁸ Ku dor di nu kaawko a nun Masido. Kar gay, nun gem kaak Buñ tabirtu yaaji siyin botiliy. ²⁹ Ku iban di mitik in daatko, yiriy ta nuu obe, njaar ko mitti ho royay gay, njaar goy do serpey, ja cokiyiy gaayay, ansi-ak galji. Di nun sa paa di. Nun ko royay ka mitkor. Diñkaan galilil nec kat do werti. ³⁰ Min yiriya 6aayiy in unji, sinji kunji yaa coone ho kunto gay yaa one. »

Gem kaak asa min kuwa ka samaaner

³¹ « Njaar kaak asa min kuwa ka samaaner, njaar pakgig gee okinco. Kar njaar kaak asa min do kidar gay, njaar goy do kidar di ho ja kaawa do bi ka gamin kuuk do adiy ka kidar di. Ka seener, njaar kaak asa min kuwa ka samaaner, [njaar pakgig gee okinco.]† ³² Ja kaawa do bi ka maan kaak ja taltu ho ja dortu, kar gay, ginno gem kaak

† **3:31** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Buñdi kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

icit kaawoy. ³³ Naar kaak icit kaawoy gay gaara kadar Buŋ kaawa seene. ³⁴ Kar gay, ḥaar kaak Buŋ tabirtu gay, ḥaar kaawa kaaw taat Buŋ beriji, asaan Buŋ berji Ruwwiney okintiti. ³⁵ Tatte Buŋ, ḥaar elgig Ronji ho ḥa berji izinne do gamin okinco. ³⁶ Gem kaak aamin do Ronj ka Buŋdi, ḥaar gas goye ka gaasdo. Kar gay, ḥaar kaak pooc aamine do Ronj ka Buŋdi, ḥaar gasaagdō goye ḥaar-aka. Kar gay, dapiŋko ta Buŋdi yaa paaye kaaci. »

4

Iisa kaawa iŋ daatik taat min Samari

¹⁻³ Pariziyenna dortu kadar gee kuuk aadaag Iisa ho kuuk Iisa *batiziyiy-ak gin dakin pakgig gee kuuk aadaag Yaaya. Ka seener gay, Iisa ḥaar meenjido kat batiziya gee, illa maajirnay di. Min Iisa ḥoriit kaaw-at, ḥa uctu min Zuude ho ḥa ictu botol ta Galile. ⁴ Do baanji, ḥa aad min kid ka Samari. ⁵ Hiyya, ḥa ottu do geeger ka Samari kaak ḥu koliy Sikaar. Geeger-ak moota iŋ morig kaak Yakuub beriji awalle do ronji Yuusup. ⁶ Do wer-ak ko, Yakuub ecirtu bee ka amiydi. Min Iisa iŋ maajirnay ottu do wer-aka, Iisa rawe. Ampaa ko, ḥa daktu goy do bi ka beendi. Pat nec ko yiriyo.

⁷⁻⁸ Wiktin taat Iisa jammiyiy-ak, maajirnay gay baawco gidiye tee do geegirdi. Awalle min ḥuu deete, daatik rakki min kid ka Samari baaw amay. Ta gasiig Iisa do bi ka beendi-aka. ḅa indiit aman : « Beror ja amay, naa see. » ⁹ Daatko-at kaawiiji aman : « Kiŋ kat *Yuudinča, kar maman ki indiin a naaŋ bere amay, nun taat *Samariteňca ? » Sando, Yuudinna iŋ gee ku Samari gay

kaawco 6agdo. ¹⁰ Iisa telkiitit aman : « Ya ka iban maan kaak Buñ beriyo ho ya ka ibingig ḥaar kaak kaawaake a “ beror amay ”, zer kañ kat yaan indindu ho naake bere amay kuuk bera goye kaak ta6. » ¹¹ Daatko-at diyiji aman : « Gem kol *Rabbiney, bee-anj baata aale ho kinj bal gine maan ka itinjindi. Kar maman kii gasin amay kuuk bera goye-aka ? ¹² Migini* Yakuub ko berintij bee-anja. ḥaar meenji sa seetu amiyji, yoo kooginay ho malley oki. Do tanjinj-ak, kinj kat tatik pakgig Yakuub walla ? » ¹³ Iisa telkiitit aman : « Ya gem kaak see amay ku beendi-anj, ibin yaa obin pey. ¹⁴ Kar gem kaak yaa see amay kuuk naaji bere gay, ibin obaagdo pey. Amay kuuk naaji bere-ak yaaji goye ar concal kuuk bera goye ka gaasdo do unji ka Buñdi. » ¹⁵ Daatko-at telkiiji pey aman : « Gem kol Rabbiney, beror ja amiyjinj-aku a ibin obiinno pey ho nu asiydo pey deese amay min do beendi. »

¹⁶ Iisa diyiitit aman : « Baa, kolig mitke, kar kuu ase. » ¹⁷ Taar gay aman : « Nun bal gine mitko. » Iisa kaawiitit aman : « Way, ka kaaw seene a ka bal gine mitko-anja. ¹⁸ Asaan awalle ka ob miday beey ho kaak diñ ku goiyi-anj sa, ḥaa mitkenno. Do taar-an ka kaaw seene. » ¹⁹ Hiyya, do wer-ak, ta kaawiji aman : « Gem kol Rabbiney, nu tala kadar kinj nabiince. ²⁰ Aginiyni ku Samari abdiy Buñ kuwa ka damba-anta, kar kuñ Yuudinna diya a wer ka abdiye Buñdi, ḥhaar Zeruzaleem. » ²¹ Iisa telkiitit aman : « Gem kol yaaco, cokay : wiktin asaw taat ku abdiyiigdo Tatte Buñ kuwa ka damba-an di wal Zeruzaleem di. Icit kaawor-

* ^{4:12} ‘Migini’ : Werin daarinj, ḥju kaawa a ‘tanni ka tatko’.

anta. ²² Kuŋ gee ku Samari, ku abdiya Buŋ kaak ku ibingigdo. Kar nin Yuudinna gay ibingig ja kat ni abdiyiiga, asaan ḥaar kaak yaa jile gee amil min do Yuudinnar. ²³ Kar gay, wiktin asaw ho diŋ taar as ko taat gay abaadiner kuuk tař yaa abdiye Buŋ in gelbin rakki ho in botol ta seener. Asaan Tatte Buŋ, ḥaar raka a gee yaa abdiyin ansi. ²⁴ Buŋ, ḥaar ruwwine ho ḥuur kuuk abdiyaaga, illa ḥuu abdiyin in gudurre ta Ruwwin ta Buŋdi ho in seene. » ²⁵ Daatko-at telkiji aman : « Nu iban kadar Masi yaa ase, ḥaar kaak Buŋ yaa tabire ḥa asiy jiliŋ gee. Ya ḥa ase, ḥaani gaarin gamin okinco. » ²⁶ Iisa telkiitit aman : « ḥa nun kaak kaawaake-aŋ ko Masi. »

²⁷ Do wiktin taat ḥa kaawiy pa-ak ko, maajirnay astu min bariye tee. ḥu ajbiytu do bi kaak ḥa kaawa in daatko. Kar waanco ke bal gedire indiŋ aman : « Ki rakaati maa ? » wala « Maa ki kaawiy in taara ? » ²⁸ Min ḥaar-ak, daatko-at rasig jeliŋgiti, ta deettu do geegirdi ho ta dakiig min gee aman : ²⁹ « Amilon, ason talon ! Gem-aŋ gaarduug gamin okinco kuuk nu gintu ! Wal ḥaa gine Masi ga ! » ³⁰ Hiyya, ḥu amiltu, ḥu dakiig gasa.

³¹ Do wiktin taat ta deettu mine gee, maajirnay diyiji aman : « Gem kol Tacco, kinj okam dak maanna tara ! » ³² ḥaar gay telkiico aman : « Nun gin tee kaak kuŋ ibingigdo. » ³³ Maajirnay kaawiy benannico aman : « Di gem-aŋ, waan iyji tee ga ? » ³⁴ Iisa diyiico aman : « Nun, teendu, illa naa ginin taat ḥaar kaak ḥaamintu rakiyo ho naa gaasin ja tak riy taat ḥa beriidu. » ³⁵ Na diyiico pey aman : « Kaaw agunuw rakki kaawa aman : “ Dak ko koyin pood di, kar gee yaa sede. ” Nun

gay diyaako a talon ja margin-anjku. Koo nee ko, ta raka ko sede. ³⁶ Gem kaak sedaw, ḥaar gasaag ko maan ka yaaji nece do elgol ho ya ḥa numig gamin-anjku, ḥa numig do goye ka gaasdo. Ansii ko, ḥaar kaak luwaw in ḥaar kaak sedaw, ḥu aaciyyi sawa. ³⁷ An gay kaaw agunuw ta pey, taat diya aman : "Anka-añ luwaw ho añ gay sedaw." Taar sa seene. ³⁸ Nu tabirinjo sede do morig kaak ku bal gawninji. Gee ku pey gawinga, kar kun gay tiya tingico. »

³⁹ Do kaaw ta daatkor taat aman : « Gem-añ gaarduug gamnar okinco kuuk nu gintu », gee dakina kuuk min geeger ka Samari-ak aamintu do Iisa. ⁴⁰ Wiktin taat gee ku Samari otiji do Iisa, ḥu kaawijji a ḥaa baane ḥaa jammiye do werco. Hiyya, ḥa gintu menaw seer in ḥuura. ⁴¹ Do wiktin taat Iisa goytu in ḥuura, gee ku Samari dakina pak ku awalle aamintu in Iisa, asaan ḥu dorig meenji kat kaawco. ⁴² Hiyya, ḥu diyiitit do daatko-at aman : « Dij nin aamintu-añ do kaaw taat ni dortu min do meenji Iisa. Ni bal aamine do kaaw tanjen di ho ni iban kadar ka seener, ḥaar ko yaa jiliñ gee. »

Iisa cool roñ ka tatkaw rakki

⁴³ Min Iisa gin ko menaw seer Samari, ḥa uctu min wer-aka ho ḥa ictu botol ta Galile. ⁴⁴ Iisa meenji diy aman : « Nabiinçe, gee karmiyigigdo do darrey ta meenji. » ⁴⁵ Kar gay, do wiktin taat Iisa ottu do kiñ ka Galile, gee ku Galile obig samaane, asaan ḥuur sa 6aaw iidiye iidin ta *Paak Zeruzaleem ho ḥu talig gamin okinco kuuk Iisa gintu do iidin-ata.

⁴⁶ Hiyya, Iisa yeuptu do geeger ka Kana, do wer kaak ḥa newsiig amay maam ku *biñdi. Geeger-ak sa do kid ka Galile. Do geeger ka Kapernayuum gay gin tatkaw rakki ronji radaw. ⁴⁷ Wiktin taat tatkaw-ak dortu a Iisa uc min Zuude, ḥa astu gasinji do kid ka Galile. ḥa marmiliji do Iisa a ḥa baa coolin ronji kaak gaay mate. ⁴⁸ Kar Iisa diyiji aman : « Ya ku bal tale gamin kuuk ajbay inj kuuk gaara gudurre ta Bunđi, kuŋ amniyaado bat ! » ⁴⁹ Tatkaw-ak wakiliji aman : « Gem kol Tacco, asor kodok paa ronđu yaa mate. » ⁵⁰ Iisa gay telkiji aman : « Yeep ko do gerin, ronjiŋ, ḥaar cewey ko. » Hiyya, tatkaw-ak aamintu do kaaw ta Iisa ho ḥa yeuptu do geriy. ⁵¹ Do yeepinji, ḥa ḥaamtu inj gay riyoŋ kuuk baa gasinji. Nu diyiji aman : « Ronjiŋ, ḥaar cewey ko ! » ⁵² Tatkaw-ak indiigu aman : « Inj maa patira ḥa aawiig zi cewey ? » Nuur gay telkiji aman : « Duudi, inj pat rakki ta yiriyo kat zi ooltu. » ⁵³ Takan mic-ak pakirtu kadar pat taar-at ko Iisa kaawiiji aman : « Ronjiŋ ḥaar cewey ko. » Hiyya, tatkaw-ak aamintu do Iisa inj gee ku geriy okinco. ⁵⁴ ḥhaar-anj maan kaak ajbay ka seeriŋkar kaak Iisa gintu do kid ka Galile. ḥa ginig do wiktin taat ḥa yeuptu min kid ka Zuude.

5

Iisa cool ruŋgiine

¹ Min ḥhaar-ak, *Yuudinna iidiya iidinco do geeger ka Zeruzaleem ho Iisa ɓaawtu hadire. ² Do geeger-ak, gin dibir rakki kaak ḥu koliy dibir ka Tamgir. Moota inj dibir-ak, gin koriy taat ḥu kolaat Betzaata inj kaaw ta *Hebru ho do bit ka koriyor-at, ḥu siy

kellam beeyi. ³ Kellam-ak miin ij gee kuuk radaw : noolna, mersina ij rungiina. [Gee-ak era wiktin taat amay ku koriyor yaa awke. ⁴ Asaan werin daarin, *dubil ka Buñdi paaygiy do koriy-ata, ḥa awkigig amay-aku. Kar min gee kuuk radaw, kaak paay awalle di cooliyo, yoo raduway ta maa oki.]*

⁵ Kar do wer-ak, gin gem rakki kaak raduway gin ko elgin orok subba ij porpod. ⁶ Iisa taliig gem-ak danle ho ḥa dor kadar raduway taay ko, kar ḥa indiig aman : « Ki raka kii coole walla ? » ⁷ Gem-ak telkiiji aman : « Gem kol *Rabbiney, nu bal gine gem kaak yaan paayin do koriyor wiktin taat amay awkiyo. Ya nu baa paayen di, waan ka pey ogirdu ko. » ⁸ Iisa diyiji aman : « Dij ucu, maliyit argañ ho deettu ! » ⁹ Hiyya, kodok di, gem-ak cooltu. ḥa maliyiit argay ho ḥa deettu. Sando, yiriy taar-at gay ta *sabitdi. ¹⁰ Min agindaw ku Yuudinnar taliig gem-aka ho ḥu diyiji aman : « Hey kiñke-añka ! Yiriya-añ sabit, kar maa di ki iciit argañ ? Taar-an, *gaanuun todta. » ¹¹ Naar gay telkiico aman : « Gem kaak coolintu-añ ko diydu a naa maliyin argar ho naa deete. » ¹² Agindaw-ak indiig pey aman : « Naar waa kaawijin pa ? » ¹³ Kar gem-ak gay ibingigdo gem kaak coolga, asaan min Iisa cooliig di, ḥa unjitu datik ta gee kuuk dakin goy do wer-aka.

¹⁴ Kar ba aaro, Iisa dakiig gas gem kaak ḥa cooltu-ak do *ger ka Buñdi ho ḥa diyiji aman : « Dij ki cool ko. Kar gay, dak ginno pey zunubinna, yampa omaayin yaañ ase pey pak taat

* **5:4** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Buñdi kuuk ḥu siirtu min awalle ij kaaw ta Grek.

asjinj awalle. » ¹⁵ Gem-ak dakiico os do agindaw ku Yuudinnar a ḥa Iisa kat coolga. ¹⁶ Min ḥaar-ak, Yuudinna teestu taabiyin Iisa, asaan ḥa coolig gem-ak in yiriy ta sabitdi. ¹⁷ Iisa gay teesiico ose baati aman : « Tanni, ḥaar ginaat riyoy yoo yiriya ho nun sa gina ar tanji-at di. » ¹⁸ Do kaawoy taar-an ko, agindaw ku Yuudinnar bariyyi botol taat ḥuu deenji, asaan ḥaar bal aalin gaanuun ka sabitdi di, kar gay, ḥa diy a Buŋ kat Tac̄co ho ansi-ak, ḥa gina zi nec in Buŋ.

Buŋ berji izinne do Ronji

¹⁹ Iisa gay diy pey aman : « Cokiyon, naako kaawe seene : nun Roŋ ka Buŋdi, nu gedarro gine maan keedu. Nu tala gamin kuuk Tanni giniyo, nun sa giniy ar kunji di. Gamin kuuk Tanni giniyak, nun Ronji sa gina ḥuur di. ²⁰ Asaan Tanni ḥaar elgiinu ho ḥa gaaraadu ay maan kaak ḥa giniyo. ḅaadu gaare pey gamin ku aginda pak ḥuur-aŋku nam kuu ajbiye tak-tak. ²¹ Ka seener gay, Tanni, ḥaar nooya gee ku mate ho ḥa beriiico goye. Ar taarat ko, nun kaak Ronji sa bera goye do gee kuuk nu rakiyo. ²² Pey Tanni, meenji dukumaado seriin do geemir, kar gay, ḥa berdu izinne do nun Ronji, naa dukume seriin do geemir. ²³ Ansii ko, gee okinco yaadu bere horoomine ar kaak ḥu beriji do Tanni. Gem kaak bergiidudo horoomine do nun Roŋo, ḥaar bergijido do Tanni kaak tabirintu.

²⁴ « Cokiyon, naako kaawe seene : ya gem kaak cokiya kaawor ho ḥa aamina do kaak tabirintu, ḥaar gas ko goye ka gaasdo. ḅhaar-ak, seriin obaagdo. Kar gay, ḥaar aad ko min do muuti ho ḥa tees ko goye kaak tař. ²⁵ Cokiyon, naako kaawe

pey seene : wiktin yaa ase ho taar as ko taat gee ku mate yaa cokiyin gaayar, nunu kaak Ronj ka Bunjdi, ho kuuk cokiyaata yaa gase goye ka gaasdo. ²⁶ Asaan ar Tanni beriy goye do geemir, nun kaak Ronji sa, ɳa berdu botol a naa bere goye do geemir. ²⁷ Ho ɳa berdu pey izinne a naa dukume seriin do geemir, asaan nun *Ronj gemor. ²⁸ Dakon ajbiyenno do gamin kuuk nu kaawiiko-anju. Wiktin yaa ase taat gee ku mat okinco yaa cokiyin gaayar ²⁹ ho ɳuu nooye. Gee kuuk gin riy taat samaane, ɳuur yaa gase goye ka gaasdo. Kar gee kuuk gin riy taat jookum gay, seriin yaa obinco.

³⁰ « Nun gediraado gine maan keedu. Ya nu dukuma seriin do geemir, nu dukumaat uudin taat Tanni diyiidu. Kaaw taat nu dukumta-at, taar do botilti, asaan nu gina riy taat Buŋ kaak tabirintu rakiy di, yampa, nu ginno ta meendu di. »

Saadinna ku Iisa

³¹ Iisa kaawtu pey aman : « Ya nun meendu di diya a kaawor-an seene, maman gee yaa ibine a nu kaawa seene ? ³² Kar gay, gin waan ka pey kat kaaw bir ho nu iban kadar kaaw taat ɳa kaawiy-at, taar seene. ³³ Kunj kat tabirji gee do Yaaya-Batist ho ɳaar sa kaawko seene bi kanto. ³⁴ Nun gay, ɳa gemno kat yaa kaawe bir. Kar gay, ya nu kaawa pa-ak, nu raka a kuu gase jile. ³⁵ Yaaya, ɳaar goy ar lampa do geemir ho ɳa ceeriico. Do wiktin taarat, portikaw-at berko galal. ³⁶ Kar gay, nun gin saadin kaak tatik pakgig Yaaya. Ka seener, riy taat Tanni beriidu ho taat nu giniy-at, taar ko saadiner ho ta gaara kadar ɳa Tanni kat tabirintu. ³⁷ Ho

Tanni kaak tabirintu sa, meenji saadiner. Kar kuŋ gay bal dorin kaawoy ho ku bal talin wijeeney bat. ³⁸ Ku icgitdo kaaw do kayko, asaan ku bal aamine iŋ nun kaak ɳa tabirtu. ³⁹ Ku el garkiye do Kitamner a kuu gase baati, asaan ku pakira kadar ansii di kuu gase botol taat yaako iyinjko do goye ka gaasdo. Sando, Kitamne-an sa kaawa bi kanto di. ⁴⁰ Kar gay, ku rakaado ase lotu a naako bere goye ka gaasdo.

⁴¹ « Nun-an baraydo oziliik ta asa min do geemir. ⁴² Nun ibingiko. Nu iban tak kadar ku elgigdo Buŋ min do aditko. ⁴³ Nun as asaan Tanni kat tabirintu ho ku pooc obindu. Kar gem kaak as iŋ ta kaay di gay, ku obaaga. ⁴⁴ Ku el ozile ziŋkiko, kar gay, ku baraydo oziliik taat asa min do Buŋdi. Kar di maman kuu aamine lotu ? ⁴⁵ Dakoŋ moyenno a nun kat naako sakkiyinjko do Tanni. Naar kaak yaako sakkiyinjko gay, ɳa Muusa kaak ku diytu gelbinko. ⁴⁶ Zer, ya ku aamin ka seener iŋ Muusa, nec kuun aaminindu oki, asaan ɳaar siir do bi kanto ko. ⁴⁷ Kar gay, ya ku amnaydo iŋ taat Muusa siirtu, maman kuu aaminin kaawor ? »

6

Bere ka teendi do gee alip beey

(Matiye 14.13-21, Maark 6.30-44, Luk 9.10-17)

¹ Min ɳaar-ak, Iisa aaltu barre ka Galile, ɳaar di ɳu koliy oki barre ka Tiberiyaad. ² Gee dakina aadiiga, asaan ɳu tal gamin kuuk ajbay ɳa giniy do wiktin taat ɳa cooliy gee kuuk radaw. ³ Iisa coktu ka dambar iŋ maajirnay ho ɳu goytu. ⁴ Do wiktin taar-at, iidin ta *Yuudinnar taat ɳu koliy

Paak gaay ko. ⁵ Kar Iisa jaaltu kaay ho ḥa taltu kadar gee dakina asaaji. Hiyya, ḥa indiig Pilip aman : « Momonj ga gii gidiye tee kaak yaa nece do gee-aŋ okinco ? »

⁶ Iisa kaawiy pa-ak, asaan ḥa raka gecin Pilip di. Yampa, ḥa iban ko maan kaak ḥaa gine. ⁷ Pilip gay telkiiji aman : « Gee-aŋ, gurus ka eel ta gee miy seer sa necaado yaaco gidiye tee, ya ay gem di yaa okume maan kapak kapak oki. » ⁸ Min maajirnay, rakki kaak ḥu kolaag Andre, sinji ka Simon Piyer diyiji do Iisa aman : ⁹ « Mic rakki goy anne kaak gin mappa beey ka oorze* ho in boos seera. Kar ḥuur-aŋ gay yaa nece maa do gee kuuk dakin-aŋku ? » ¹⁰ Iisa kaawiico do maajirnay aman : « Diyonco do gee-aŋ a ḥuu goye keder. » Kar ḥu goytu. Wer-ak gin gaŋ ka balan dakina. Gee-ak yaa nece alip beey†. ¹¹ Hiyya, Iisa sokiig mappa-aka, ḥa jaaltu kaay ka samaaner ho ḥa deltu barkin do Buŋdi. Kar ḥa pirsiiga ho ḥu deediiicog do gee kuuk goy keder-aku. Kar pey, Iisa sokiig boos-aku, ḥa barkiyiigu ho ḥuur oki, ḥa deediiicog ar ka mappar-aka. Okiŋco, ḥu teetu, ḥu aaytu. ¹² Min ḥu tee aaye, Iisa diyiico do maajirnay aman : « Numonj tee ka dak-aŋka, dakoŋ rasenno maan keder. » ¹³ Hiyya, ḥu sokiig mappa ka dake nam ḥu miin girdin orok in seer min do mappa ka beey-ak di.

¹⁴ Min gee-ak taltu maan ka ajbay kaak Iisa gintu-ak, ḥu diytu aman : « Way ! Gem-an nabiinče ka seener. ḅaar ko kaak ḥu diytu awalle a ḥaa ase do duniiner. »

* **6:9** 'mappa beey ka oorze' : Oorze-ak, ḥa gaŋ ar *geme. † **6:10** 'alip beey' : Daad in koogin gay ḥu bal osinco.

15 Kar Iisa uctu ho ɳa etirtu pey keeji ka dambar, asaan ɳa ibin ko kadar gee-anj raka obinji ɳuu darjiyiñ sultan.

*Jiwi kuuk ka amiydi
(Matiye 14.22-27, Maark 6.45-52)*

16 In maako, maajirnay ku Iisa 6aawtu do bi ka barrer. **17** Nu daktu ɳep markaba a ɳuu aaniye geeger ka Kapernayuum aar barrer. Do wiktin taar-at, wer aando ko, kar Iisa bal jorkinco misa. **18** Kar us dakina paaytu ho ɳa abiriý do amiydi nam amay awka dakina. **19** Min maarjirna-ak deet ko serek ta kilomeetir beey wal bijigiy, ɳu taliig Iisa asaaco moota do markabco. Na jaawa ka amiydi. Do wer-ak, kolaw obiigu. **20** Iisa gay diyyico aman : « Na nunun di, dakon ginenco kolaw. » **21** Zer maajirnay-ak rak icin Iisa do markabco, kar tala kar ɳa dooy ko keðer, ɳu ot ko do wer kaak ɳu baayiyo.

Iisa ar tee kaak gee tiyo

22 Ka kawtinti, gee kuuk dak aar barrer-ak pakirtu kadar awalle gin markab rakki di do wer-aka ho ɳu iban kadar Iisa bal ɳepe in maajirnay do markab-aka, ɳuur deet keeco di. **23** Ba aar, markabin ku pey uctu min geeger ka Tiberiyaad. Nu asiig gas gee do bi ka barrer, do wer kaak *Rabbin Iisa deltu barkin do Buñdi ho ɳa beriico tee. **24** Min gee-ak taltu kadar Iisa in maajirnay ginno do wer-aka, ɳu ɳeptu markabna ho ɳu aaniytu Kapernayuum, ɳu baayiy bariyinji.

25 Nu dakiig gas Iisa aar barrer ho ɳu indiig aman : « Gem kol Tacco, kinj as anne kimin ? »

26 Iisa telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe

seene, ku bariyin sa, asaan nu berko tee ku aaytu. Yampa, ku bariyginno, asaan ku ibin ko baaco ta gamin kuuk ajbay nu gintu. ²⁷ Nu kaawaako a zeedonj, kuu gase tee kaak taayaw ho kaak bera goye ka gaasdo. Yampa, dakoj zeedenno do tee kaak taaydo. Tee kaak taayaw-ak, ḥa nun *Ron gemor ko kaak yaako berinji, asaan Tanni Buŋ berdu maan kaak gaara kadar nu gin izinne min loci. » ²⁸ Nuur gay telkiji aman : « Nii gine maman a nii necin taat Buŋ rakiyo ? » ²⁹ Iisa telkiico aman : « Riy taat Buŋ rakiy-at, illa kuu aamine iŋ nunu kaak ḥa tabirtu. »

³⁰ Nuur gay diyiji aman : « Ya ki raka nii aamine iŋ kiŋke-ak, gaarni ja maan kaak ajbay kaak gaara kadar Buŋ kat tabiriñciŋ. Kiini gine maa ? ³¹ Awalle, do wilktin taat aginiyni goiyi do goosiner, ḥu tee tee kaak ḥu koliy “maan”[‡]. Ansii ko, ḥu siirtu do Kitamner aman : “Buŋ beroo tee kaak asa min kuwa ka Bunđi. ” » ³² Iisa telkiico aman : « Cokiyonj, naako kaawe seene, ḥa Muusado kat berko tee kaak asa min kuwa ka Bunđi, ḥaar kaak beraako tee kaak tař gay, ḥaar Tanni. ³³ Asaan tee kaak Buŋ beriyo, ḥaar ko kaak asa min kuwa ho bera goye do geemir. » ³⁴ Kar gee-ak kaawiiji aman : « Gem kol Tacco, kun kawta, berguwaani tee ḥaar-aka. »

³⁵ Kar Iisa kaawiico aman : « Tee kaak bera goye kaak tař-ak, ḥa nun ko. Gem kaak as lotu, mey diyaagdo, ho ḥaar kaak aamin lotu, ibin diyaagdo tak-tak. ³⁶ Nun kaawkoj ko a ku talintu, kar

[‡] **6:31** ‘maan’ : ḥa tee kaak Buŋ bertu do gee ku Israyeel do goosiner (Ekzood 16.13-15).

ku bal aamine. ³⁷ Ay gem kaak Tanni beriudu yaadu ase, ho ḥaar kaak asaadu, nu poocaagdō bat. ³⁸ Nu poocaagdō-ak, asaan ya nu paay min ka samaaner, nu paay a naa gine riy ta ḥaar kaak ḥaamintu. Yampa, nu bal paaye a naa gine riy taat nu rakiy di. ³⁹ An ko riy taat ḥaar kaak ḥaamin rakiyo : min ḥuur kuuk ḥa beriudu, nu rawtaado rakki minninco, kar gay, do yiriy ta ba aaro, illa naa nooyinco min do muuti. ⁴⁰ Ka seener, an ko taat Tanni rakiyo : ay gem kaak talin nun Rojo ho kaak aamin iŋ nunu yaa gase goye ka gaasdo, ho nun gay, naa nooyinji do yiriy ta ba aaro. »

⁴¹ Min ḥhaar-ak, *Yuudinna teestu osiŋ Iisa asaan ḥa kaaw aman : « Nun tee kaak paay min ka samaaner. » ⁴² Nuur gay diytu aman : « Gem ḥhaar-ḥ, ḥa Iisa, ronji ka Yuusup-ak doo di ? Gi ibingig kuŋ tacco iŋ yaaco. Maman ḥa kaawiy diŋka a ḥa paay min ka samaaner ? » ⁴³ Kar Iisa gay telkiico aman : « Dakoŋ osenno benanniko. ⁴⁴ Waan gediraado yaadu ase ya Tanni kaak ḥaamintu baldu iyinji. Ho ḥaar kaak asaadu gay, naa nooyinji do yiriy ta ba aaro. ⁴⁵ Do makaatamna ku nabiinnar, ḥu kaaw aman : “ Buŋ yaa bilden gee okinco. ”[§] Ay gem kaak cokiyka kaaw ta Buŋdi ho ica kaawoy yaa ase lotu. ⁴⁶ Ginno bat gem kaak talig Buŋ, illa ḥaar kaak as min do Buŋdi keeji di talga.

⁴⁷ « Cokiyon, naako kaawe seene : gem kaak aamina lotu gay, ḥaa gase goye ka gaasdo. ⁴⁸ Nun ko tee ka bera goye. ⁴⁹ Aginiyko tee tee kaak ḥu koliy maan do goosiner, kar iŋ taar-at sa, ḥu mattu di. ⁵⁰ Kar gay, ya gem tiya tee kaak paay min ka

§ **6:45** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 54.13.

samaaner-ak, ḥa mataado. ⁵¹ Nun ko tee kaak paay min ka samaaner ho kaak bera goye. Gem kaak tiya tee ḥhaar-an yaa gase goye ka gaasdo. Tee kaak naa bere-an, ḥhaar zir ka meendu. Naa berinji-ak a gee ku duniiner yaa gase goye kaak tař. »

⁵² Min ḥja kaawtu pa-ak, *Yuudinna teestu leese benannico aman : « Maman gem-an kaawiy a ḥaate bere ziy kat gii tee ? »

⁵³ Iisa telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene, nun *Roŋ gemor, ya ku tiyaagdo zir ho ku siyaagdo baarir, ku gasaagdo goye kaak tař-aka. ⁵⁴ Gem kaak tiya zir ho siya baarir, ḥhaar yaa gase goye ka gaasdo, ho nun gay, naa nooyin do yiriy ta ba aaro. ⁵⁵ Asaan zir, ḥhaar tee kaak tař, ho baarir sa, ḥjuur see kaak tař. ⁵⁶ Gem kaak tiya zir ho siya baarir-ak, ḥhaar yaa goye in nunu ho nun sa yaa goye in ḥaara. ⁵⁷ Tanni kaak ḥaamintu, ḥhaar goy mento ho nun sa goy do saan tanji. Ampaa ko, ḥhaar kaak tiya zir yaa gase goye do saan tanto. ⁵⁸ Naaranj ko tee ka tař kaak paay min ka samaaner. Na arro tee kaak aginiyko teetu, kar ḥu mattu di. Gem kaak tee tee ḥhaar-an, ḥaa gase goye ka gaasdo. »

⁵⁹ Iisa kaawiig kaawnay-an do geeger ka Kaper-nayuum wiktin taat ḥja 6ildiy gee do ger ka salaaner ka Yuudinnar.

Dakin min gee ku aadaag Iisa rasga

⁶⁰ Min maajirnay dortu kaaw taat Iisa kaawtu-at, daarinco diytu aman : « Kaaw-an taar rad aale. Waa yaa ooyinti ? »

⁶¹ Iisa gay iban tak kadar maajirnay leesa benannico. Kar ḥja kaawiico aman : « Kaawor-an erwig aditko walla ? ⁶² Kar di, kuu gine maman

wiktin ta kuun talin nun *Roj gemor naa yeepe do wer kaak nu paaytu-aka ? ⁶³ Taar Ruwwin ta Bunđi ko taat bera goye. Gem keeji di gediraado gine maanna. Kar gay, kaawin kuuk nu kaawiiko awalle-ak, ḥu asa min do Ruwwiner ho ḥu bera goye. ⁶⁴ Kar gay, do datikko, goy gee ku aamanno. » Iisa gay ibingig ko min do teesindi, ḥuur kuuk bal aamine in ḥaara ho ḥaar kaak asa gaarinji do adiney oki. ⁶⁵ Iisa kaawiico pey aman : « An ko kaaw taat nu kaawiiko min awalle : ya Tanni Buŋ bal bere botol do gemor, gem gediraado yaadu ase. »

⁶⁶ Min ḥhaar-ak, dakin min gee ku aadaag Iisa rasiiga, ḥu poocu aadinji. ⁶⁷ Kar Iisa indiig maajirnay ku orok in seera aman : « Kuŋ sa rakaan rasindu walla ? » ⁶⁸ Simon Piyer telkiji aman : « Gem kol Tacco, nin-aŋ gay, nii aade pey waa ? Kiŋke-aŋ ko kaak kaawa kaaw taat bera goye ka gaasdo. ⁶⁹ Ni iban ho ni aamina kadar kiŋke-aŋ ko kaak Buŋ doſtu ho ḥa ḥaamtu. » ⁷⁰ Iisa gay telkiico aman : « ḥhaar nun ko kaak dobiŋko, kuŋko kuuk orok in seer-aŋku. Kar gay, minninko, rakki, ḥhaar seetanne. » ⁷¹ Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, ḥa kaawa do bi ka Zuudas, ronji ka Simon Iskariyoot. ḥhaar sa min do maajirnay ku Iisa kuuk orok in seera ho ḥhaar ko kaak asaaji isine do Iisa.

7

Iisa yeep Zeruzaleem do iidiner

¹ Min ḥhaar-ak, Iisa uctu jaawe do kid ka Galile. ḅa rakaado baawe do kid ka Zuude, asaan *agindaw ku Yuudinnar bariyaaga a ḥuu deenji. ² Do wiktin

taar-at, iidin ta Yuudinnar taat ɳu koliy Tabernaakile as ko moota. ³ Kar sintay ku Iisa diyiji aman : « Uc 6aa do kid ka Zuude, asaan anner kat maajirnaŋ sa yaa tale riy taat ki giniyo. ⁴ Ya gem kaak raka a sinji yaa ale, ɳaar ginaado gamin ij cigile. Kin̄ gina gamin kuuk ajbay, ɳaar-ak samaane. Ginig gamin-an̄ do uŋco ka gee okiŋco, ansii kat, ɳuuŋ ibine. » ⁵ Ka seener, maaniico sintay ku Iisa din sa aamanno ij ɳaara. ⁶ Kar Iisa diyiico aman : « Wiktin taat naa 6aawe bal nece misa. Ya lokon̄ gay, taar samaan ko ! ⁷ Gee kuuk do kid-an̄, ɳuur poocaakonno. Kar gay, ɳu oyaanno nunu, asaan nu kaawaaco seene do bi ka gamin kuuk samaanno ɳu giniyo. ⁸ Kuŋ 6aan̄ do iidin-anta. Nun gay 6aado misa, asaan wiktiner bal nece misa. » ⁹ Min ɳa kaawiico pa-ak, ɳa daktu do kid ka Galile.

¹⁰ Wiktin taat siŋtay ku Iisa seettu do iidin-at, ɳaar oki 6aawtu ij cigile, ɳa bal gaare ziy. ¹¹ Do wiktin taat gee iidiyiyo, agindaw ku Yuudinnar bariyiiga ho ɳu indiy aman : « Naar kat moo ? » ¹² Gee dakina kuuk hadir do iidin-at meeliy benannico do bi ka Iisa. Daarin̄ kaawa aman : « Gem-an̄, ɳaar selleŋ. » Kar daarin̄ gay diya aman : « ɳa caaciya gee. » ¹³ Kar gay, ɳu semsuma di, asaan ɳu gina kolaw paa agindaw ku Yuudinnar yaa dorin̄ kaawinco-aku.

¹⁴ Do wiktin taat iidin-at ottu datko, Iisa unjitu do *ger ka Bunđi ho ɳa teestu bilde gee. ¹⁵ Gee ku cokiyaga-ak ajbiytu ho ɳu diytu aman : « Maman gem-an̄ ibiniy gamin dakina, kar ɳa bal garkiyen di ? »

¹⁶ Iisa gay telkiico aman : « Garaan taat nu

garkiyiiko-an, taar asdo min do meendu, kar gay, ta asa min do Buŋ kaak ḥaamintu. ¹⁷ Ya gem raka gine maan kaak Buŋ rakiyo, ḥaa ibine ya ɓildinduaŋ asa min do Bunđi wal nu garkiya gee inj kaar ka meendu di. ¹⁸ Ya gem kaak garkiya inj kaay ka meenji di, ḥaar raka a siŋ ku meenji yaa ale. Kar gem kaak gina riy a siŋ ku ḥaar kaak tabirga yaa aleŋ gay, ḥa kaawa seene ho ḥa ginaat riyoy inj botilti. ¹⁹ ḥaar Muusa ko kaak berko *gaanuuun, kar minninkoŋ gay, ginno gem rakki oki kaak karmiyaaga. Pa-ak gay, maa di ku rakiin deendu ? » ²⁰ Gee-ak telkiji aman : « Ki gin aaris do kaaŋ wal maman ki kaawiy a ni rakaan dee ? »

²¹ Iisa kaawiico aman : « Nun gin maan rakki di ho okin̄ko ku ajbiytu. ²² Muusa kaawko a kuu *dukumguwe selño do kooginko kuuk miday. Kar maanna-an, ḥa Muusado kat teesga, ḥu aginiyji. Inj taar-at ko, yiriya sabitdi sa, ku dukuma di selño. ²³ Ya yiriya sabit oki, ku dukuma selño do gemor ho ku niggigdo gaanuuun ka Muusa, maa di ku dapiṇiidiu ya nu cool gem do yiriya sabitdi ? ²⁴ Dakoŋ obenno rikimit do maan kaak gee taliy di. Kar gay, pakiroŋ do botol ta seener. »

²⁵ Min gee kuuk goy Zeruzaleem, daarin̄ kaawtu aman : « ḥa ḥaar-an doo ko kaak ḥu bariyyi a ḥuu deenji-aka ? ²⁶ Talon ! Di ḥaar doo ko kaawa pey do datik ta geemir-an̄ka ? Kar aginduwte kaawgijido maanna-an̄ gay maa ? Di wal ḥu ibinig ko kadar ḥa ḥaar ko Masi kaak Buŋ doþtu ? ²⁷ Zer, ḥaar-an̄ gay, gee ibingig aginiyji. Kar gay, Masi kaak Buŋ yaa tabire-ak, gee ibinaado wer kaak ḥaa ase. »

²⁸ Kar do wiktin taat Iisa garkiyiy gee do ger

ka Buñdi-ak, ḥaa kaawtu rada aman : « Añ kat ku ibingin tañi ? Ku iban wer kaak nu asiyō walla ? Nun bal ase iñ ta kaar di. Kar waan kaak tabirintu-añ gay, ḥaa kaamaanner ho kūñ ibingigdo. ²⁹ Nu ibingiga, asaan nu asa min do weriy ho ḥaa ko kaak tabirintu. » ³⁰ Hiyya, ḥu teestu bariye botol taat ḥuu obinji, kar ḥu bal gedire asaan wiktiney goy misa. ³¹ Min ḥaa-ak, gee dakina aamintu iñ ḥaara ho ḥu kaawiy aman : « Ya Masi ase-ak, ḥaa gine gamin kuuk ajbay pak ḥuur kuuk gem-añ gintu walla ? »

Pariziyenna raka obin Iisa

³² Wiktin taat *Pariziyenna dortu gee semsuma do bi ka Iisa, ḥuura iñ agindaw ku gay satkiner, ḥu ḥaamtu gee a ḥu baa obin Iisa. ³³ Iisa gay kaawtu aman : « Nun goy pey iñ kūñko do wiktin sooda, kar kat naa yeepe gasiñ ḥaa kaak tabirintu. ³⁴ Kuun bariyindu ho ku gasaanno, asaan ku gediraado baawe wer kaak nun, naa baawe. » ³⁵ *Yuudinna teestu kaawe benannico aman : « ḥaa baa momon ga nam gee gasiigdo kare ? Wal ḥaa wer kaak Yuudinna goiy iñ Grekna, wal ḥaa baa bilden Grekna doo walla ? ³⁶ Na kaawiite aman : “ Kuun bariyindu ho ku gasaanno, asaan ku gediraado baawe wer ka nun, naa baawe. ” Kar kaawoy-an gay raka kaawe maa ? »

Amay kuuk bera goye do geemir

³⁷ Yiriy ta gaase ka iidiner, taar yiriy ta yaarko. Yiriy taar-at ko, Iisa peytu datik ta geemir ho ḥaa teestu kaawe rada aman : « Ya gem kaak ibin diyaaga, illa ḥaadu ase ho ḥaa see. ³⁸ ḥaa kaak aamin iñ nunu, ar ḥaa gas od ta amiydi do gelbinez.

Ampaa ko, amay kuuk bera goye yaa gade min do gelbiney ar taat ɳu kaawtu do Kitamner. »
 39 Wiktin taat Iisa kaawtu pa-ak, ɳa kaawa do bi ka Ruwwin ta Bunji taat gee kuuk yaa aamine ij ɳaara yaa gase. Sando, wiktin taar-at, Ruwwin-at bal ase misa, asaan Iisa, Bunj bal darjiyiñ misa.

Gee meela do bi ka Iisa

40 Min gee dorig kaawin-ak, daarin̄ diytu aman : « Gem-anj, ɳaar Nabiinçe kaak tañ kaak ɳu kaawtu awalle a ɳaa ase-aka. » 41 Daarin̄ gay kaawtu aman : « ɳaar ko *Masi kaak Bunj doftu. » Kar daarin̄ gay diytu aman : « Masi ke amilaado min kiñ ka Galile, 42 asaan ɳu kaaw do Kitamner kadar Masi yaa amile min baa ta Dawuud ho ɳaa ase min Beteleyem, geeger ka Dawuud. » 43 Ansii ko, gee meeltu benannico do bi ka Iisa nam ɳu eertu.
 44 Daarin̄co raka obiñ Iisa, kar gay, ɳu bal gedire.

45 Gee kuuk ɳu ɳaamtu a ɳuu obiñ Iisa yeepetu do wer kaak agindaw ku gay satkiner ij *Pariziyenna goyiyo. Kar agindaw-ak indiig aman : « Maa di ku obgigdo Iisa ? » 46 Nu telkiico aman : « Ginno gem kaak yaa gedire kaawe ar kaawin kuuk Iisa kaawtu aŋkure. » 47 Kar Pariziyenna diyiico aman : « Kuŋko-anj oki, ɳa rawtiŋkon ko ? 48 Min ginte Pariziyenna, ginno rakki kaak aamin ij Iisa, yoo aginduwte oki.
 49 ɳuur kuuk aamin ij Iisa-ak, ɳuur ibingigdo *gaanuunte. ɳuur gee kuuk surpiye ! »

50 Nikodeem oki goy ij Pariziyenna-aku. ɳaar ko kaak yiriy rakki dakig gas Iisa. Do wer-ak, ɳa uctu ho ɳa kaawiico do Pariziyenna-ak aman : 51 «

Gaanuunte diya a gi gediraado obe gemo ij taaranta ! Illa ya gi dor ja min do biy ho gi ibin maan kaak ḥa gintu. » ⁵² Njuur gay telkiji aman : « ḥaar kinj sa min Galile wal maa ? Garkay ja do Kitamner kat kii ibine kadar nabiince amilaado bat min Galile. »

[⁵³ Min ḥhaar-ak, ḥu totirtu, ay gem di deettu do geriy.

8

Daatik taat kokina mitik kara

¹ Kar Iisa gay uctu, ḥa coktu ka koot ka Olibiyennar.* ² Kar ka kawtinti ij kawtir kawtira, ḥa yeepu, ḥa unjitu do *ger ka Bunji ho gee okinco asig gasa. Na goytu ho ḥa teestu 6ildinco. ³ Hiyya, agindaw ku gaanuundi ij *Pariziyenna obtu geem taat kokina mitik kara. Ḥu iyiit datik geemir do unji ka Iisa. ⁴ Kar ḥu kaawiji do Iisa aman : « Gem kol Tacco, talu, ni obit geem-an kokina mitik kara. ⁵ Do bi ḥhaar-ak ko, Muusa siirtu do *gaanuunte a geem taat gina ansi-ak, ḥuu zeerin ij dampay nam ḥuu deenti. Kar kinj gay, kaawoñ maa ? »

⁶ Ḥu indiig pa-ak, asaan ḥu rakiy a ḥaa dee jookumo, ansii kat, ḥuu gase botol taat ḥuu obinji. Iisa gay onig kaay ho ḥa teestu siire ij perney keder. ⁷ Ḥu wakiliy wakiliy inde, kar Iisa jaaltu kaay ho ḥa kaawiico aman : « Minninko, kaak ginno zunuubinna, ḥa ic dambi awalle ho ḥa zeerta. » ⁸ Kar ḥa ontu pey, ḥa teestu siire pey

* **8:1** ‘koot ka Olibiyennar’ : Koot-ak, ḥu koliig pa-ak, asaan ḥa gin et dakina kaak ḥu koliy Olibiye.

kedər. ⁹ Min ɳu dortu pa-ak, ɳu teestu amile rakki rakki, min jaminna yoo ku ɳaada, dak ko Iisa keeji di inj daatik taat pey datko-ata. ¹⁰ Kar Iisa jaaltu pey kaay, ɳa indiit daatko-at aman : « Nu moon di gee kuuk obinjke-aku ? Moon di kuuk sakkiyinjke-aku ? » ¹¹ Ta telkiji aman : « Gem kol *Rabbiney, ginno yoo gemo. » Naar gay telkiitit aman : « Nun sa naake rasinjke. Baa ho dak ginenna pey zunuubinna. »]†

¹² Iisa kaawiico pey do gee ku cokiyaga-ak aman : « Nun ko portikaw ta duniiner. Naar kaak aadaanu jaawaado do gondikor, kar gay, ɳaa gasin portikaw taat bera goye. » ¹³*Pariziyyenna kaawiiji aman : « Ki kaawa do bi ka meenjinj di, ansi-ak, kaawon, gee icaatdo. » ¹⁴Iisa gay telkiico aman : « Ya nun kat kaawa do bi ka meendu sa, kaawor, taar ka seener, asaan nun iban wer kaak nu asiyo ho wer kaak nu baayiyo. Kar kuj gay ibanno wer kaak nu asiyo ho kaak nu baayiyo. ¹⁵Kunj dukuma seriine ar taat gee giniy di. Nun gay dukumaado seriin ansi. ¹⁶ Ya nun kat diya kaaw gay, tanto seene, asaan nun keedudo, kar gay, inj Tanni kaak tabirintu-ak, nin sawa. ¹⁷ Do *gaanuunko, gee garkiyaat kaaw taat kaawa aman : “ Ya kaaw ta saadinna seer as werti rakki, kaaw-at ka seener. ”‡ ¹⁸ Nun kaawa do bi ka meendu di ho Tanni kaak tabirintu sa kaawa do bir. » ¹⁹Gee-ak indiig Iisa aman : « Takkonj gay goy momo ? » Naar gay telkiico aman : « Wala ku ibinginu, wala ku ibingig

† **8:11** Wer ka gase kaawor 7.53–8.11 ginno do makaatamna daarin ku Bunji kuuk ɳu siirtu min awalle inj kaaw ta Grek.

‡ **8:17** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 19.15.

Tanni. Ya ku ibinginu, ku ibingig Tanni oki. »

²⁰ Iisa kaawiig kaawnay-an wiktin taat ḥa 6ildiy gee do ger ka Bunđi, moota iŋ wer kaak gee beriy maan do Bunđi. Kar ḥu bal obinji, asaan wiktiney goy misa.

Iisa ko kaak goya

²¹ Iisa kaawiico pey aman : « Nun, naa deete. Ya nu deete, kuun bariyindu, kar gay, ku gasaanno, kuu mate iŋ zunuubinniko. Ku gediraado baawe wer kaak nu baayiyo. » ²²*Agindaw ku Yuudinnar teestu kaawe benannico aman : « ḥa kaawiy a gee gediraado baawe wer kaak ḥa baayiy-an, ḥa raka dee ziy walla ? » ²³ Iisa telkiico aman : « Nun asa min kuwa, kar kuŋ gay min keder. Kuŋ min do duniin-anta, kar nun gay min ka samaaner. ²⁴ Inj taar-an ko, nu kaawiiko aman : “ Ku asa mate iŋ zunuubinniko. ” Ka seener, ya ku aaminaado kadar ‘nun kaak goya’\$, ku asa mate iŋ zunuubinniko. » ²⁵ Kar ḥu indiig aman : « Kijke waa ? » Iisa telkiico aman : « Min awalle, nu kaawko a maa ? ²⁶ Nu gin kaawin dakina do bi kaŋko ho naako deenço. Nu gaara do duniiner kaawin kuuk ḥhaar kaak tabirintu beriidu di, ho ḥhaar gay kaawa seene. »

²⁷ Gee-ak, ḥjuur bal ibine kadar ḥa kaawiico do bi ka Tacco Buŋ. ²⁸ Ampaa ko, Iisa kaawiico aman : « Wiktin taat ku asiy jaalindu, nun *Roŋ gemor, ku asiy ibine kadar ‘nun kaak goya’. Ku asiy ibine pey kadar riy taat nu giniy-an, ta meenduđo, kar gay, nu kaawaako taat Tanni Buŋ gaariidu.

§ **8:24** ‘nun kaak goya’ : Siŋ ḥjuur-an gaara siŋ ku Bunđi do Jamaw ta Awalle (Ekzood 3.14-15).

29 Naar kaak tabirintu goy injunnu. Na balnu rasin keedu, asaan nu gina doo maan kaak na elgiyo.
» **30** Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, gee dakina aamintu inj naara.

Horrina inj berrina

31 Kar do *Yuudinna kuuk aamin inj naar-ak, Iisa kaawiico aman : « Ya ku obit kaawor-an bombo, kuu kuuniye maajirnar kuuk tab. **32** Ku asiy ibine seen taat kaawa do bi ka Buñdi ho seen-at yaako giniñko horrina. » **33** Nu telkiiji aman : « Nini min tamba ta Ibraayim ho ni berrinno bat ku gemor. Maman ki kaawiy a nii gine horrina ? » **34** Iisa gay telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene : ay gem kaak gina zunuubinna, naar berre ka zunuubinnar. **35** Berre-ak, naar kuunaydo roñ ka geero, kar gay, roñ ka geer-ak goy roñ ka geer di. **36** Ya Roñ ka Buñdi kat imilaako min do berriñkaw, ku asa kuuniye horrina ka seener. **37** Nu iban kadar ku amil min tamba ta Ibraayim. Kar ku rakaan deendu asaan ku poocit kaawor. **38** Nun kaawaako maan kaak Tanni gaariidu. Kar kuñko gay gina taat takko kaawiiko. » **39** Nu telkiiji aman : « Nin, tanni, naar Ibraayim. » Kar Iisa kaawiico aman : « Ya ka seener, kunj koogin ku Ibraayim-ak, kuu gine ar taat naa gintu. **40** Diñ gay, ku rakaan deendu. Maa di ? Ku rakiin deenduanj, asaan nu kaawaako seen ta Buñdi. Ibraayim, naar ginno tak-tak maan ar naar-añka ! **41** Kunjko, ku gina gamin kuuk takko giniy di. » Nuur gay telkiiji aman : « Nin buuminno, tanni, naar rakki di, naar ko Buñ-añ di. » **42** Iisa diyiico aman : « Ka seener, ya Buñ kat Takko, kuun elindu, asaan

nun sa asa min do Buñdi, ḷaar kat ḷaamintu. »
 43 Maa di ku ibingitdo taat nu kaawiiko-anta ?
 Ku ibingitdo-ak, asaan ku gedarro icin kaawor.
 44 Takko kañko, ḷaar *Seetanne. Ku el gine gamin
 kuuk ḷa rakiyo. Min do teesindi sa, ḷaar usin dee
 ka geemir. ḷa kaawdo seene, asaan ginno seen
 loci. Ya ḷa raadaw, ḷa kaawa kaaw taat tanji di,
 asaan ḷaar ko gay raadindi ho ḷa tacco ka gay
 raadindi. 45 Kar nun gay, nu kaawa seene. In taar-
 at ko, ku aaminginno. 46 Waan minninko yaadu
 diye kaaw kadar nu gin zunuubinna yoo rakki
 oki walla ? Ya nu kaawaako seene, maa di ku
 aamanno do kaawor. 47 Ya waan gin gem ka Buñdi,
 ḷaar cokiya kaawin ku Buñdi. Kar kuj gay, ku
 cokaydo, asaan ku gee ku Buñdido.

Iisa iñ Ibraayim

48 *Agindaw ku Yuudinnar kaawiji do Iisa aman : « Ya ni kaawa a ki min *Samari ho ki gin aarid
 do kaañ, kaaw-an ka seenerro walla ? » 49 Naar
 gay telkiico aman : « Nun bal gine aarid, kar gay,
 nu bera horoomin do Tanni ho kuj gay bergidudo
 horoomine. 50 Nun baraydo ozile ka meendu, kar
 gay, gin waan ka pey kat rakaaga ho kaak asa tale
 baat ta kaaw-anta. 51 Cokiyon, naako kaawe seene
 : gem kaak obit kaawor-an bombo, ḷa mataado
 tak-tak. »

52 Agindaw ku Yuudinnar diyiji aman : « Diñka-
 an, ni iban kadar aarid obiñciñ. Ibraayim, ḷaar
 mat ko. Ho nabiinna oki, ḷuur mat ko. Kar
 kinke gay, ki kaawiy a gem kaak obit kaawoñ
 bombo, ḷaar mataado tak-tak. 53 Tatte Ibraayim,
 ḷaar mate. Ki pakira kadar kinj kat tatik pakgiga

walla ? Nabiinna oki, ɳuur mate. Do tanji-at, kiŋ gay waa kina ? » ⁵⁴ Iisa gay telkiico aman : « Nun baraydo ozile ka meendu. Ya nu bariya ozile ka meendu-ak, ta ginno baati. Naar kaak ozilaanu, ɳaar Tanni. Ku diya a ɳaar ko Buŋko. ⁵⁵ Ka seener gay, kunj ibingigdo ho nun kat ibingiga. Ya nu diya a nu ibingigdo, nun sa yaa gine raada ar kunjko. Kar gay, nu ibingiga ho nu obit kaawoy bombo. ⁵⁶ Min Ibraayim goy misa inj odinay, ɳa pakir do yiriy ta weendu ho ɳa aaciy dakina. Kar min ɳa taliit yiriy-ata, adiy gintu portik aale. » ⁵⁷ Agindaw ku Yuudinnar diyiji aman : « Kiŋ, elginan bal nece misa orok beey-aŋ di, ki talig ko Ibraayim walla ? » ⁵⁸ Iisa telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene, min Ibraayim ɳu bal ween misan di, nun goy ko. » ⁵⁹ Min ɳa kaawtu pa-ak, ɳu soktu dambay a ɳuu zeerinji. Hiyya, Iisa toopintu inj gee, ɳa amiltu min ger ka Buŋdi ho ɳa deettu.

9

Pile ka noolol

¹ Yiriy rakki, Iisa biraw ho do botildi, ɳa gastu noolo. Min ɳu weeyig di, ɳaar nool ko. ² Min *maajirnay taliiga, ɳu indiig Iisa aman : « Gem kol Tacco, gem-aŋ, min ɳu weeyig di, ɳa nool ko. Naar kat gin zunuubinna, wala aginiyji kat gin zunuubinna ? » ³ Iisa telkiico aman : « Gem-aŋ nooltu-aŋ, wala do bi ka zunuubinna ku aginiyji, wala ku meenji. ɳa nooltu-aŋ a gee yaa tale maan kaak Buŋ yaaji gine. ⁴ Min pat goy misa, illa gii ginin riy ta ɳaar kaak ɳaamintu. Aando asaw ho do aando-an, gem gediraado gine riyo. ⁵ Min nun

goy misa do duniiner, nun portikaw ta gee ku duniiner. » ⁶ Hiyya, min Iisa kaawtu pa-ak, ḥa pictu ulñay ho ḥa liiptu golño. Kar ḥa torziig golño-ak do odin ku nool-aka. ⁷ Kar ḥa diyiji aman : « Baa acig odinan do koriy taat ḥu boktu ḥu koliy Silowe. » (Sin kuuk Silowe-ak diya a « tabire ».) Hiyya, nool-ak daktu ac odinay. Min ḥa acgu, odinay piltu karaj. Kar ḥa yeeptu do geriy. ⁸ Mutkiyyi inj gee kuuk talig wilktin taat ḥa ocyi-ak indiy zinjico aman : « Gem-aŋ ar nool kaak goyguy oce-ak doo ? » ⁹ Daarinco diya aman : « Hii, ḥa ḥaara. » Daarinco gay aman : « Ha'a, ḥa ḥaarro. Gem-aŋ ar ḥhaar di. » Kar ḥhaar gay telkico aman : « Ka seener, ḥa nunu ko. » ¹⁰ Nu indiig aman : « Kar maman odinan piltu ? » ¹¹ Naar gay telkiico aman : « Gem kaak ḥu koliy Iisa kat liip golño, ḥa torziig do odinar kar ḥa diyidu aman : “Baa acig odinan do koriy ta Silowe.” Nu ɓaawtu, nu dakiig aca, ek di, nu teestu tale. » ¹² Nu indiig pey gem-ak aman : « Kar diŋ gay, ḥa moo ? » ḥa telkiico aman : « Baana ! Nu ibanno wer kaak ḥa deettu. »

Pariziyenna indaag nool ka pile

¹³ Gem kaak awalle nool-ak, ḥu iyiig do uŋco ka Pariziyennar. ¹⁴ Sando, yiriy taat Iisa liiptu golño in ulñay ho ḥa piliig odin ku nool-ak, ta yiriy ta *sabitdi. ¹⁵ Pariziyenna oki indiig gem-aka a ḥa ginji maa do odinan ḥu piltu. ḥa diyiico aman : « ḥa torzidu golin do odinar, kar nu dakiigu aca, ek di odinar piltu. » ¹⁶ Pariziyenna daariŋ diytu aman : « Gem-aŋ, ḥhaar asdo min do Bunđi, asaan ḥa karmaydo *gaanuun kaak kaawa do bi ka yiriy ta sabitdi. » Daarinco gay diytu aman : « Ya gem-aŋ

gin zunuubinna, maman ḥaa gine gamin ku ajbay ? » Min ḥhaar-ak, ḥu eertu. ¹⁷ Nu indiig pey nool kaak pil-ak aman : « Kinke gay pakira maa do bi ka gem kaak pilig odinañ ? » Na telkiico aman : « ḥhaar nabiinçe. »

¹⁸ Kar gay, agindaw ku Yuudinnar aamanno kadar ḥu weeyig gem-añ noolo ho diñ odinay pile. Ampaa ko, ḥu koliig aginiyji. ¹⁹ Kar ḥu indiig aman : « Gem-añ roñko walla ? Ka seener, min ku weeyig di, ḥa nool ko walla ? Diñ gay, maman ḥa taliyo ? » ²⁰ Aginiyji-ak telkiico aman : « Hii, ḥa roñni ho min ni weeyig di, ḥhaar nool ko. ²¹ Kar ni ibanno maman odinay piltu. Ho ni ibanno gem kaak pilgu. Indoñ meenji, ḥhaar sa tatik ko nec ḥaako kaawe. » ²² Aginiyji kaawtu ansi-ak, asaan ḥu gina kolaw do agindaw ku Yuudinnar. Ka seener, agindaw-ak deet ko kaawco kadar ay gem kaak kaawa a Iisa ko Masi kaak Buñ dobtu, ḥuu atkinji min do gerco ka salaaner. ²³ Inj taar-at ko, aginiyji ku nool-ak diytu aman : « Indoñ meenji, ḥhaar sa tatik ko nec ḥaako kaawe. »

²⁴ Pey *Pariziyenna koliig gem-ak ka seeriñkar ho ḥu diyiji aman : « Kaaw ja seen taat Buñ weençin ! Nin iban kadar gem kaak coolinçin-añ, ḥhaar gin zunuubinna. » ²⁵ Gem-ak telkiico aman : « Nu ibanno ya ḥa gin zunuubinna wala ḥa bal gine. Kar gay, nu iban maan rakki di : awalle nu noolo, diñ gay, nu talaw. » ²⁶ Nu indiig pey aman : « ḥhaar ginjiñ maa ? Maman ḥa piliig odinañ ? » ²⁷ Na telkiico aman : « Nun kaawkoñ ko, kar ku bal icin kaawor. Kar ku indaan pey maa ? Kunjo oki raka gine maajirnay walla ? » ²⁸ Nu uciji aman : «

Na wanjiŋ, kiŋ kat *maajiriñcey ! Nin-anj maajirin ku Muusa. ²⁹ Ni iban kadar Buŋ kaawji do Muusa, kar gay, gemon-anj, ni ibanno wer kaak ɳa asiyo. » ³⁰ Gem-ak telkiico aman : « Way, nun-anj ajbiye ! Gem-anj kat pilig odinar ho ku ibanno wer ka ɳa asiyo ! ³¹ Gi iban tak kadar Buŋ ooydo kaaw ta gem kaak gin zunuubinna, kar gay, ɳa ooya gem kaak karmiyaaga ho gina taat Buŋ rakiyo. ³² Min kilgiye ka duniiner, gi bal dore tak-tak gem kat pil odin ku gemor kaak ɳu weeyig noolo. ³³ Ka seener, gem-anj, ɳaar as min do Buŋdi, yampa, ɳa gediraado giniŋ maanna-aŋka. » ³⁴ Pariziyenna-ak telkiji aman : « Kiŋ din sa, min ɳu weençiŋ di, ki miin ko inzunuubinna, kar ki raka ɓilde kuŋ waa ? » Min ɳaar-ak, ɳu atkiig kara.

³⁵ Min Iisa dortu kadar ɳu atkiig gem-aka, ɳa deettu bariyinji. Na dakiig gasa ho ɳa kaawiji aman : « Ki aamina inzun *Roŋ gemor walla ? » ³⁶ Gem-ak telkiji aman : « Gem kol *Rabbiney, ɳaar waa kaak naa aamine inzunara ? » ³⁷ Iisa diyiji aman : « Na nun ko kaak ki taliy kaawijiŋ-aŋka. » ³⁸ Hiyya, gem-ak kaawiji aman : « Rabbine, nu aamin inzunke. » Min ɳa kaawtu pa-ak, ɳa dersitu do unji. ³⁹ Kar Iisa kaawiji aman : « Nun as do duniiner a ɗukume ka seriiner yaa kuuniye : kuuk tallo asa tale, ho kuuk talaw gay asa gine noolna. » ⁴⁰ Pariziyenna daarin kuuk goy do serpey ta Iisa doriit kaawoy-ata ho ɳu indiig aman : « Ki pakira a nin sa noolna walla ? » ⁴¹ Iisa telkiico aman : « Ya kuŋ kat noolna, ku bal gine zunuubinna. Kar gay, uudin taat ku kaawiy a ku talaw, ansii ko, ku goiyiŋ inzunuubinnikon di. »

10

Danjil ta tamgir iŋ gay gooyindi

¹ Iisa kaawiico pey aman : « Cokiyon, naako kaawe seene : ya gem dob min do joli, ḥaar kokino ho ḥa bandinçe. ² Kar gay, ḥaar kaak unja min do botildi, ḥaar kat gay gooyindi. ³ Gem kaak gooya wer geer yaaji pile botol. Tamgi iban gaayay, ḥa koliig rakki rakki iŋ siŋco ho ḥa imiliig kara. ⁴ Ya ḥa imiliig okinçco, ḥaar ogiriico ho ḥuur gay aadiig min aaro, asaan ḥu ibingiga. ⁵ Kar gay, ḥu aaddo gem kaak ḥu ibingigdo. Ya ḥu dor gaay ta gem kaak ḥu ibingigdo, ḥuu gade minniney serek. »

⁶ Min Iisa deliicot danjil-ata, gee bal ibine baati.

⁷ Ampaa ko, Iisa diytu pey aman : « Cokiyon, naako kaawe seene : nun ko dibir ka wer kaak tamgi goyiyo. ⁸ Gee kuuk as awalle, ḥuur kokinay ho ḥu bandina, kar tamgi gay bal ooyinçco. ⁹ Nun ko dibir ka wer kaak tamgi goyiyo. Gem kaak aada min lotu, ḥaa gase jile. ḥaa unjiguwe, ḥaa amilguwe ho ḥaa gase tee. ¹⁰ Kokin asiy kokiniyo, ḥa diyiy gee ho ḥa nigiyo. Nun gay, nu as a gee yaa gase goye kaak ta6. ¹¹ Nun ko gay gooyindi kaak ta6. Gay gooyindi kaak ta6-ak, ḥaar yaa ooye muut do bi ka tamgiy. ¹² Gem kaak ḥu gidiyig gidiyen di, tamgi-ak kunjido. Ampaa ko, ya ḥa tala pulkina* asa di, ḥaa gade, ḥaa rasiŋ tamgi-aku. Kar pulkin gay yaa totiriñco. ¹³ Gem kaak ḥu gidiyig gidiyen di-ak, ḥaar isgigdo in tamgi. ¹⁴⁻¹⁵ Nun ko gay gooyindi kaak ta6. Nu ibingig tamgir ho ḥuur sa ibinginu. Nu ibingigu ar Tanni ibinginu ho nun

* **10:12** ‘pulkina’ : Werin daarin, ḥu kolaag a ‘kulkina’ wala a ‘pilgay’.

oki ibingig Tanni. Naa bere zir naa mate do bi ka tamgir. ¹⁶ Nu gin pey tamgi ku pey kuuk bal unje misa ij eenço. Illa naa iyińco a ɳuu ɳume ij eenço. Ampaa ko, ɳuu cokiyie gaayar ho ɳuu gine hidbin rakki, ho gay gooyińco oki rakki. ¹⁷ Tanni, ɳaar elgiinu, asaan naa bere zir do muuti, kar naa gasinji pey ya nu nooye. ¹⁸ Ginno gem kaak yaan deendu, nu meendu ko bera zir do muuti. Nu gin botol taat naa mate ho nu gin gudurre taat naa nooye. Aŋ maan kaak Tanni kaawiidu a naa gine.
»

¹⁹ Min agindaw ku Yuudinnar doriit kaaw ta Iisa-at, ɳu eertu werin seera. ²⁰ Dakinuwco kaawtu aman : « Gem-aŋ, ɳaar oliyo ho ɳa gin aarid. Maa di ku cokiyiy kaawoy ? » ²¹ Kar daarin gay diytu pey aman : « Bat, gem-aŋ, ɳaar oliydo. Na bal gine aarid. Maa olivir kaak kaawa ansi ! Oliy kat gedirgiy pile odin ku noolnal walla ? »

Yuudinna poocig Iisa

²² Wiktin taar-at, ta siteener ho ɳu iidiya iidin ta pile ka *ger ka Buŋdi Zeruzaleem. ²³ Do menaw ku iidiner-ak, yiriy rakki, Iisa kaariy atta do ger ka Buŋdi-aka. Kar ɳa peytu do kelim taat ɳu koliy kelim ta Selemaan. ²⁴ Yuudinna daarin ɳumtu pey do unji ho ɳu diyyiji aman : « Kimin ja kat kiini mine ? Kaawni waraŋ ya kiŋke-aŋ ko Masi kaak Buŋ doštū wala kawwi ! » ²⁵ Iisa gay telkiico aman : « Nun kaawkoŋ ko, kar ku bal icin kaawor. Gamin kuuk nu gintu ij gudurre ta Tanni kaawa ko waraŋ do bi kanto. Gamin-aŋ nec ko kuu ibine kadar nun ko kaak Buŋ tabirtu. ²⁶ Kar gay, ku bal aamine, asaan ku tamgirro. ²⁷ Ar tamgi kuuk

cokiyaat gaay ta gay gooyinco, geendu sa cokiyaat gaayar. Nu ibingigu ho ɳu aadaanu. ²⁸ Nu beraaco goye ka gaasdo. ɳu mataado tak-tak ho ginno gem kaak nec gaamiñco min do pisindu. ²⁹ Tanni kaak berduugu-ak, ɳaar gin gudurre pak gee okinco. Ginno gem kaak nec gaame maan min pise ka Tanni. ³⁰ Nunu ij Tanni, nin rakki di. »

³¹ Min *Yuudinna dortu pa-ak, ɳu ipintu dambay a ɳuu zeerinji ɳuu deenji. ³² Kar Iisa gay kaawiico aman : « Nu gin gamin dakin kuuk ajbay do uŋko ij gudurre taat Tanni beriido. Ku talig ij odinko. Min gamin-aŋ, ka moo ku rakiin deen ij dambay ? » ³³ Yuudinna diyiji aman : « Ni diyaacino do bi ka maan kaak samaane ki gintu. Ni rakiin dee-ak, asaan ki niga biŋ ij Buŋ. Kin kat gem di, kar ki gina ziŋ ar Buŋ ! »† ³⁴ Iisa telkiico aman : « ɳu siir do *gaanuunko kadar Buŋ kaaw aman : “ Kuŋko ko buŋnay. ”‡ ³⁵ Ansi-ak, ɳuur kuuk cokiyaat kaawoy, ɳu kolaag a ‘buŋnay’ ho gee iban kadar gee siimaatdo kaaw ta Buŋdi. ³⁶ Kar nun gay, Buŋ dobintu ho ɳa naamintu do duniiner. Kar maman ku diyiidu kaawo a nu niga bir ij Buŋ wiktin taat nu kaawtu a nu Roŋ ka Buŋdi ? ³⁷ Ya nu ginno riy ta Tanni, dakonnu aaminindudo. ³⁸ Kar ya nu gina riy ta Tanni gay, ya ku aaminginno oki, aaminoŋ ij gamin kuuk nu gintu-aku. Iŋ taar-at ko, kuu ibine waraŋ a Tanni goy ij nunu ho nun sa goy ij ɳaara. » ³⁹ Agindaw ku Yuudinnar teestu pey bariyinji a ɳuu obinji, kar gay, ɳa paka di. ⁴⁰ Iisa yeepetu pey aar barre ka

† 10:33 Wer ka gase kaawor do Lebitik 24.16. ‡ 10:34 Wer ka gase kaawor do Soom 82.6.

Zurdan do wer kaak Yaaya-Batist *batiziyiy gee awalle ho ɳa goytu do wer-aka. ⁴¹ Gee dakina asiji ho ɳu diyiji aman : « Yaaya bal gine yoo maan rakki oki ka ajbay, kar kaawoy taat ɳa kaawtu do bi ka Iisa gay, taar as do botilti. » ⁴² Hiyya, gee dakina kuuk ɓaa do wer-ak aamintu in Iisa.

11

Muut ta Lazaar

¹⁻² Gin gem rakki, sinji Lazaar. Na goy do hellin ta Betani in sijtay ku daadì, Mariyam in Maart. Mariyam gay, taar ko taat kockicji itir do asinji ku *Rabbin Iisa ho ta sooyjig in duruwti. Kar yiriy rakki, Lazaar-ak galtu raduwa. ³ Sijtay-ak ɳaamiji gem do Iisa a ɳaa mininji. Min gem kaak ɳu ɳaamtu-ak ote, ɳa kaawiiji do Iisa aman : « Gem kol Tacco, royan Lazaar radaw. » ⁴ Min Iisa dorit kaaw-at, ɳa diytu aman : « Raduway taar-an diyaagdo. Inj raduw taar-an ko, gee yaa tale *darjin ta Buñdi. Ho inj taar ko oki, gee yaa tale darjin ta Ron ka Buñdi. »

⁵ Iisa gay elgig kuñ Maart in booti ho in Lazaar oki. ⁶ Kar gay, do wiktin taat ɳa dortu kadar Lazaar radaw, ɳa bal uce kodok. Na goy ja pey menaw seer do wer-aka. ⁷ Min ɳaar-ak, ɳa kaawiico do maajirnay aman : « Yeepinte Zuude. » ⁸ Kar maajirnay gay telkiji aman : « Gem kol Tacco, misa-añ di, ɳu rakaan dee in dambay, kar diñ pey ki raka yeepe annere ? » ⁹ Iisa gay diytu aman : « Min kawtira yoo maako, wer, ɳaar yaa goye karan di. ɳaar kaak jaawa in yiriy-ak, ɳa batakdo, asaan ɳa tala karanj. ¹⁰ Kar ɳaar kaak jaawa in

aando gay, ḥaar tallo karaṇ ho ḥa batkaw, asaan ḥa ginno portikaw do gelbinez. » ¹¹ Min ḥaar-ak, Iisa kaawtu pey aman : « Royte Lazaar weye, kar gay, nu 6aa niiniŋji. » ¹² Maajirnay telkiji aman : « Gem kol Rabbinni, ya ḥa weyaw-ak, ḥaa coole doo di. » ¹³ Sando, Iisa gay rakaaco kaawe a Lazaar mate. Njur gay a wal ḥa kaawa do bi ka wey ku maalan di. ¹⁴ Hiyya, Iisa piliicot waraṇ aman : « Lazaar mat ko. ¹⁵ Kar gay, ya nu ginno do serpey wilkin taat ḥa radiyo oki, adir gala, asaan ansii ko, ku gastu botol taat kuu aamine iŋ nunu tak-tak. Dij̄ gay ucinte, gi 6aa talinji. » ¹⁶ Hiyya, Tooma kaak ḥu koliy pey Didim diyiico do eenji aman : « Yallinte, ginte oki, gi 6aa mate iŋ Rabbinte ! »

¹⁷ Min ḥu ottu do wer-aka, ḥu dortu kadar Lazaar goy ko do maginer. ḥa gin ko menaw poodi. ¹⁸ Kar Betani iŋ Zeruzaleem gay, datikco yaa nece ar kilomeetir subba pa. ¹⁹ Ansii ko, *Yuudinna dakin asiico ooya do kun̄ Maart iŋ Mariyam do sinjco ka mate. ²⁰ Min Maart dortu kadar Iisa gaay ko ote do helliner, ta uctu, ta 6aawtu ḥaaminji. Mariyam gay daktu geero. ²¹ Min Maart otiji do Iisa, ta diyiji aman : « Gem kol *Rabbiney, zer ya ki goya, sinđu mataado. ²² Kar diŋka-aŋ sa, nu iban kadar ya ki inde maan do Buŋdi, ḥaaŋ berinji. » ²³ Iisa diyiit aman : « Siŋke, ḥaar yaa nooye. » ²⁴ Maart telkiji aman : « Nu iban kadar ḥa asa nooye do wilkin taat gee okinco asiy nooye do yiriy ta ba aaro. » ²⁵ Kar Iisa gay kaawiit aman : « Nun ko kaak bera goye do geemir ho ḥa nun di oki kaak nooya gee. Gem kaak yaa aamine iŋ nunu, ya ḥa mate oki, ḥa asa nooye, ḥaa goye pey. ²⁶ Ho

ya gem kaak goy misa ij odinay aamina ij nun-ak, ja mataado tak-tak. Maanna-añ, ka aamina walla ? » ²⁷ Taar gay telkiji aman : « Ka seener, gem kol Rabbiney, nu aamin kadar kij ko Masi, Roñ ka Buñdi, ñaar kaak yaa ase do duniiner. »

²⁸ Min Maart kaawtu pa-ak, ta yeeptu kolin booti Mariyam. Ta semsumiitit aman : « Rabbin ase, ñaa kolaake. » ²⁹ Min Mariyam dortu pa-ak, ta uctu puruk, ta ñaawiiji. ³⁰ Sando, Iisa bal unje misa do helliner. Ja goy misa do wer kaak Maart ñaamiiga-ak di. ³¹ Min Mariyam ñaawiiji do Iisa, *Yuudinna kuuk as ooya do kuñ Mariyam goy misa gerco. Min ñu taliit Mariyam uctu puruk-ak, ñuur sa aadiita. Ya do tañco-ak a wal ta ñaawiiji do maginer.

³² Hiyya, Mariyam ottu do wer kaak Iisa goyiyo. Min ta taliiga, ta dersitu do unji ho ta kaawiiji aman : « Gem kol Rabbiney, zer ya ki goya, siñdu mataado. » ³³ Iisa taliit Mariyam alaw ij Yuudinna kuuk aadta oki. Hiyya, ziy ooliiga ho ja barjiltu. ³⁴ Na indiig aman : « Ku diyig momtey-ak momo ? » Nuur gay telkiji aman : « Gem kol Rabbinni, as niñ gaare. » ³⁵ Kar meenji Iisa teestu ale. ³⁶ Min Yuudinna taliig Iisa alaw-ak, ñu diytu aman : « Talon ja, ja elgig Lazaar ! » ³⁷ Kar daarin minninco gay diytu aman : « Na pil odin ku noolol, maa di ja baltu gedire jiliñ Lazaar min do muuti ? »

Nooye ka Lazaar

³⁸ Iisa gay, ziy ooliig di misa wiktin taat ñu ottu do maginer. Magin-at gay, ja girpi*. Ñu diyig momtey ka Lazaar atta ho ñu dibiriit ij dambi

* **11:38** 'girpi' : Werin daarin, ñu kaawa a 'pugurum'.

tatko. ³⁹ Hiyya, Iisa kaawiico aman : « Tuŋkilonj dambi-aŋka. » Maart gay diyiji aman : « Gem kol Rabbiney, momtey-aŋ, ɳaar menuwiy pood ko atta. Wiktin-an, ɳaa zoodeŋ ko. » ⁴⁰ Iisa telkiitit aman : « Nu balke kaawe kadar ya kaŋ kat aamin in nunu, ka asa tale *darjin ta Buŋdi walla ? » ⁴¹ Hiyya, ɳu tuŋkiliig dambi-aka. Kar Iisa gay jaalig kaay ho ɳa diytu aman : « Gem kol Tacco, nu ozi-laaciŋ do cokiye kaak ki cokiyiinu. ⁴² Ho nu iban kadar ki cokiyaan doo, kar gay, nu kaawiy pa-ak do bi ka gee kuuk goy inj nun-aŋku a ɳuu aamine kadar kiŋ kat tabirintu. » ⁴³ Min ɳa kaawtu pa-ak, ɳa koliig Lazaar rada aman : « Lazaar, amal kara ! » ⁴⁴ Ek di Lazaar kaak mat-ak amiltu. Pisinji in asinji, ɳu malijyg in jardad ho ɳu suriyig kaay oki. Do wer-ak, Iisa diyiico aman : « Ipiroŋga ho rason ɳaa deete. »

*Dee ka kaawor do muut ta Iisa
(Matiye 26.1-5, Maark 14.1-2, Luk 22.1-2)*

⁴⁵ *Yuudinna dakina kuuk 6aawco ooya ho inj Mariyam taliig maan kaak Iisa gintu ho ɳu aam-intu inj ɳaara. ⁴⁶ Kar daariŋco gay dakiig gas *Pariziyenna ho ɳu osiico do bi ka maan kaak Iisa gintu. ⁴⁷ Kar agindaw ku gay satkiner in Pariziyenna ɳumtu ho ɳu diytu aman : « Gem-aŋ, ɳaar gina gamin dakina kuuk ajbay. Diŋ gay, gii giniŋ maman ? ⁴⁸ Ya gi rasaag paa di, gee okiŋco yaa aamine in ɳaara. Kar gee ku Room asa ciminiŋ *ger ka Buŋdi ho ɳu asa nigin darrite. » ⁴⁹ Minninco, gin gem rakki, sinji *Kayip. Do elig taar-at, ɳaar ko *mee satkiner ka tatko. Do wer-ak, ɳa uctu ho ɳa kaawiico aman : « Kuŋ, kayko dibire.

50 Ku ibanno ga ? Ya gem rakki mat do bi ka gee okinco, ḥaar-ak, guna min darrite okintit yaa ide.
 » ⁵¹ Sando, kaaw taat ḥa kaawiy-at, taar asdo min loci di. Kar gay, ar ḥaar di mee satkiner ka tatko, ḥa kaawiy ar nabiince kadar Iisa asa mate do bi ka Yuudinna okinco. ⁵² Kar gay, ḥa bal mate do bi ka Yuudinna keeco di. ḥa mat a koogin ku Bunđi kuuk totir do adiy ka kidar okinji yaa ḥume werco rakki do unji ka Bunđi.

⁵³ Min yiriy taar-at di, agindaw ku Yuudinnar deetu kaawco a ḥuu deen Iisa. ⁵⁴ Min ḥaar-ak, Iisa jaawa ko inj cigilen di min do agindaw ku Yuudinnar. Na uctu ho ḥa deettu do geeger rakki moota inj goosin kaak ḥu kolaag Epraayim. Do wer-ak, ḥa daktu goy in maajirnay.

⁵⁵ Min iidin ta Yuudinnar taat ḥu koliy Paak gaaye, gee dakina uctu min geegirnay okinco ho ḥu baawtu Zeruzaleem. Nu baaw siye ziŋkico a ḥuu gine sellen do unji ka Bunđi† do iidin-ata. ⁵⁶ Gee kuuk as do iidin-at bariyaag Iisa. Do adiy ka ger ka Bunđi, ḥu kaawiy benannico aman : « Gem-aŋ kat yaa ase do iidiner walla ? Wala ku pakira maa ? » ⁵⁷ Nu kaawiy pa-ak, asaan agindaw ku gay satkiner inj Pariziyenna kaaw kadar ya gem ibingig wer kaak Iisa goiyiŋ-ak di, illa ḥaa minninco a ḥuu baawe obinj.

12

*Kockice ka itirdi do kaay ka Iisa
 (Matiye 26.6-13, Maark 14.3-9)*

† **11:55** ‘ḥu baaw siye ziŋkico’ : Yuudinna, ya ḥu raka gine sellen do unji ka Bunđi, ḥu aca ja ziŋkico uudin ta aadinco.

¹ Wiktin taat iidin ta *Paak daktit ko menaw bijigiy di, Iisa uctu ho ḥa deettu Betani, hellin ta Lazaar kaak ḥa nooytu-aka. ² Min ḥa ottu, ḥu giniji tee ho Maart iyiicoga. Min gee ku tee in Iisa-ak, Lazaar sa goya. ³ Kar Mariyam ictu dew miin in itir kaak gasdo badam. Itir ḥaar-ak, ḥu ginig in et kaak ḥu koliy «haar» ho ḥu bal amsinji. Mariyam kockiciijig itir-ak do asinji ku Iisa ho ta sooyijig in duruwti. Deenji iciig adiy ka gerdi okinji. ⁴ Min maajirnay ku Iisa, rakki kaak ḥu kolaag Zuudas Iskariyoot kaak asaaji isine do Iisa diyutu aman : ⁵ «Talon ja ! Maa di gi gidiyyiigdo itir-aŋ unda ho gii deedin gurus do pokirnar ? Itir-aŋ nec iye gurus tammin miy subba*. » ⁶ Wiktin taat ḥa kaawiy pa-ak, ḥa pakarro do pokirnar, ḥa meenji kat kokino. Min awalle, ḥaar ko dummiyaacog gurusco ho ḥa iciy sood-sood do meenji. ⁷ Iisa gay diyiji do Zuudas aman : «Rasit oolo ! Ta ginig maanna-aŋ uudin taat ḥu asiidu gine ya ḥu unjaan do maginer. ⁸ Pokirna, ḥuur goy doo in kuŋko, kar nun gay goyaado doo in kuŋko. »

⁹*Yuudinna dakina dortu kadar Iisa goy Betani. Ḧuur sa baawtu. Baanco gay, ḥu bal 6aa taliŋ Iisa di, kar gay, ḥu baaw taliŋ oki Lazaar kaak ḥa nooytu-aka. ¹⁰ Hiyya, agindaw ku gay satkiner deetu kaawco a ḥuu deen Lazaar oki, ¹¹ asaan do bi ka Lazaar ko, gee dakina icdo kaawco, ḥu aamina ko do kaaw ta Iisa di.

*Unje ka Iisa Zeruzaleem ar Sultan
(Matiye 21.1-11, Maark 11.1-11, Luk 19.28-40)*

* **12:5** ‘tammin miy subba’ : Tamma rakki nec in gurus kaak gem gasiy do el ta riyor.

12 Ka kawtinti, gee dakin aale kuuk 6aa iidin Zeruzaleem dortu kadar Iisa asa do geegirdi.

13 Gee-ak dukumtu carig in margigtı, nu baawtu ḥaamiṇ Iisa botildi. Nu kooliy rada aman :

« Darjin do Buṇdi !

*Rabbin Buṇ yaa barkiyin ḥaar kaak asa in siŋ kunji.

Talonj, ḥa ḥaar ko Sultan ka Israyeel.

Ozilintenga ! »†

14 Do botildi, Iisa gastu roj ḫurkilal ho ḥa ḥeptu uudin taat nu siirtu do Kitamner aman :

15 « Dakon ginenna kolaw, kuṇ gee ku geeger ka Siyon‡.

Talonj, sultinko asaako,

ḥa ḥep roj ḫurkilal. »§

16 Do wiktin taar-at, maajirnay bal ibine misa baaco ta gamin-anjku. Ba aar, min Iisa gasit ja *dar-jiney kat nu moytu maan kaak Kitamne kaawtu do bi kanji ho nu ibantu kadar maan kaak gee gintu-aṇ necit kaaw-ata.

17 Do wiktin taat Iisa nooyiig Lazaар ho ḥa koliig min do maginer, gee dakin aale goya. ḥaar-ak ko, nu dakiico os do eeṇco maan kaak Iisa gintu.

18 Do taar-at ko, gee dakin astu ḥaamiṇji. Nu astu-ak, asaan nu dorig maan kaak ajbay Iisa gintu.

19 Pariziyenna gay kaawiy benannico aman : « Ku talaw, diŋka-aṇ, gi gediraado gine maanna. Gee okinco-aṇ aada ko ḥaar di. »

† **12:13** Wer ka gase kaawor do Soom 118.25-26. ‡ **12:15** ‘geeger ka Siyon’ : ḅuur-aṇ siŋ ku rakki ku geeger ka Zeruzaleem. § **12:15** Wer ka gase kaawor do Zakariya 9.9.

Grekna daarinŋ as talinŋ Iisa

²⁰ Min gee kuuk ɓaaw Zeruzaleem a ɳuu abdiye Buŋ do wiktin ta iidiner-at, Grekna oki goya. ²¹ Nu dakiig gas Pilip kaak min Betsayda taat do kid ka Galile ho ɳu diyiji aman : « Gem kol Tacco, ni raka talinŋ Iisa. » ²² Pilip dakiji kaaw do Andre, kar seerco, ɳu ɓaawiji do Iisa ho ɳu kaawiji. ²³ Iisa diyiico aman : « Dij kat wiktinti nece taat nun *Ron gemor, naa gasin *darjiner. ²⁴ Cokiyon, naako kaawe seene, ya gem luwa koo, ɳa tiisiig bungiy ho ta amiliyo. Maanti kaak dak keder zoodiyo, kar ij ɳhaar-ak ko, ta wiyyiy ron dakina. Yampa, ya ɳa bal luwinti, ta goy taar di. ²⁵ Ampaa ko, gem kaak el goye ka duniiner, ɳa asa rawte ziy maala. Kar gem kaak obdo tirit do goye ka duniiner-an gay, ɳa asa gase goye ka gaasdo. ²⁶ Ya gem kaak rakaadu gine riyo, illa ɳaan aadindu. Ampaa ko, wer kaak nu ɓaayiyo, gay riyor-ak yaa bagguwe oki ij nunu. Gem kaak ginaadu riy-ak, Tanni yaaji bere horoomine.

²⁷ « Dink-aŋ, kelmol amile. Do Tanni gay, naaji kaawe kat maa ? Wala naa gedire naaji kaawe a “Gem kol Tacco, etirit taabin-an minniner ? ” Ha'a, nu kaawaajido, asaan do bi ɳhaar-aŋ ko, nun astu do duniiner. ²⁸ Maan kaak naaji kaawe-ak aman : “Gem kol Tacco, jaalig sinjiŋ kuwa. ” » Min ɳhaar-ak, gee dortu gaay taat kaawa min kuwa ka samaaner aman : « Nu jaalig ko ho naa jaaliŋ pey. » ²⁹ Gee kuuk goy do wer-ak doriit gaay-ata ho ɳu diytu aman : « ɳhaar-aŋ, buŋ kat awɳaw. » Kar daarinŋ gay diy aman : « Na *dubil ka Bunđi kat kaawji. » ³⁰ Iisa gay kaawiico aman : « Gaay-an bal kaawe a nun

kat yaa dore, illa kuŋkon di. ³¹ An ko wiktin taat ɳuu ḫukumin seriin ta gee kuuk goy do adiy kidar. Dinj, Buŋ yaa atkin sultan ka duniiner min do adiy ka kidar. ³² Kar nun gay, wiktin taat ɳuu jaalin kuwa-ak, naa iyin gee okinco lotu. » ³³ Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, ɳa gaara maman ɳa asiy mate. ³⁴ Gee-ak kaawiji aman : « Do *gaanuundi, ɳu siir a Masi mataado tak-tak. Kar kinke-aŋ gay, maman ki kaawiy a *Ron gemor-ak, ɳuu jaalin kuwa. Ron gemor-ak, ɳaar waa ? » ³⁵ Kar Iisa diyiico aman : « Portikaw goy misa inj kuŋko do mena sood di. Jaawoŋ min portikaw goy misa inj kuŋko. Jaawoŋ do portikaw paa gondikaw yaako gootinŋko, asaan gem kaak jaawa do gondikor, ɳaar ibanno wer kaak ɳa baayiyo. ³⁶ Aaminor do portikaw do wiktin taat ta goy misa inj kuŋko. Ansii kat, kuu gine gee ku portikaw. »

Min Iisa kaawtu pa-ak, ɳa daktu cigal serek minninco.

Yuudinna bal aamine inj Iisa

³⁷ Iisa gin gamin dakina kuuk ajbay do uŋco ka geemir. Kar inj taar-an oki, gee bal aamine inj ɳaara.

³⁸ Maanna-aŋ ko gaara kadar kaaw ta nabi Ezaayi as do botilti aman :

« Gem kol *Rabbiney, waa icit kaaw taat ni kaawtu ?

Ki gaarit gudurreŋ do waa di ? » *

³⁹ Ezaayi gaarig pey maan kaak todco do geemir a ɳuu aamine inj Iisa. ⁴⁰ Na kaawtu aman :

« Buŋ timincog odinco ho ɳa ginig kayco bombo. Na ginig a ɳu talaado inj odinco

* **12:38** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 53.1.

ho diyaado maan do gelbinco.

Ampaa ko, ɳu newsiido loci pa ɳaa coolinco. »†

41 Ezaayi diytu pa-ak, asaan ɳa talit *darjin ta Iisa ho ɳa kaaw biy.

42 Inj kaaw ta Ezaayi-at, agindaw ku Yuudin-nar dakin aamintu inj Iisa. Kar gay, ɳu bal gaarin imaanco do geemir, asaan ɳu gina kolaw do Pariziyennar, pa ɳuu atkin min do ger ka salaaner. **43** Gee-ak raka a gee yaa elinco di. Do taŋco-at, ɳu tala kadar ele ɳaar-an pakgig kaak asa min do Bunđdi.

Iisa, ɳaar portikaw ta duniiner

44 Iisa kaawtu rađa aman : « ɳhaar kaak aamin inj nunu, ɳa bal aamine inj nun di, ɳa aamin oki inj ɳhaar kaak tabirintu. **45** Ho ɳhaar kaak talintu, ɳa talig ɳhaar kaak tabirintu oki. **46** Nun kaak portikaw, nu as do duniiner. Ampaa ko, ay gem kaak aamin inj nunu goiyido do gondikor. **47** Ya waan cokiya kaawor ho ɳa ginno maan kaak nu kaawiyo, ɳa nununno kat yaaji dukume seriine, asaan nu as do duniiner a naa jile gee, nu bal ase a naaco dukume seriine. **48** Kar ɳhaar kaak poocintu ho icdo kaawor, inj kaaw taar-at ko, seriin asiy obinji do yiriy ta ba aaro. **49** Ka seener gay, nun bal imilin kaaw-an min do kaar. Kar gay, ɳa Tanni kaak tabirintu kat berduut kaaw-anta, asaan naa gaarin do geemir. **50** Nun iban kadar kaaw taat Bunj kaawtu-an, taar bera goye ka gaasdo do geemir. Inj taar-at ko, kaaw okintit taat nu kaawiyo, taar asa min do Tanni. »

† **12:40** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 6.9-10.

13

Iisa aca ase ku maajirnay

¹ Wiktin taat iidin ta *Paak gaaye, Iisa ibin ko kadar wiktin taat ɳaa rasin duniin nec ko ho ɳaa yeepeŋ ko do Tacco. Na elgig geenji kuuk do adiy ka kidar in ele kaak gaasdo tak-tak. ² Inj maako, Iisa inj maajirnay goytu tee. Sando, *Seetanne unje ko do adiy ka Zuudas, ronji ka Simon Iskariyoot a ɳaaji isine do Iisa. ³ Iisa iban kadar ɳa asa min do Buŋdi ho ɳaa yeepe pey loci. Na iban oki kadar Tacco berjiig gamin okinco do pisinji. ⁴ Wiktin taat ɳu tiyo, Iisa uctu ho ɳa soriit batkoy, ɳa ictu ɳaŋguuna ho ɳa duunit maasoy. ⁵ Kar ɳa weertu amay do maan ka acindi ho ɳa teestu acin ase ku maajirnay ho ɳa sooyinco inj ɳaŋguun kuuk do maasoy-aku. ⁶ Wiktin taat ɳa otiji do Simon Piyer, Simon pooctu aman : « Gem kol *Rabbiney, kinke acaaadudo ase kunto. » ⁷ Iisa diyiji aman : « Diŋka-an, kinj ibanno maan kaak nu giniy-aŋka, kar gay, neginda ja kat ki asiy ibininji. » ⁸ Simon Piyer diyiji aman : « Ha'a ! Kinj acaaadudo tak-tak ase kunto. » Iisa gay telkiji aman : « Ya nu baljiŋ acin gay, kinj gasaadlo pey hagineŋ inj nunu. » ⁹ Ampaa ko, Simon Piyer diyiji aman : « Gem kol Rabbiney, kinj acaaado asindu di, kiidu acin pisindu ho kaar oki. » ¹⁰ Kar Iisa diyitu aman : « Ya gem kaak ac ko ziy-ak, ɳaar *cawar ko, illa asinji di raka ace. Kuŋ cawar ko, kar gay, okinkonno. » ¹¹ Naar ibingig ko gem kaak asaaji isine. Paa ko, ɳa kaawtu aman : « Okinko, ku cawarro. »

¹² Min Iisa aciig asinco ku maajirnay, ɳa isiiit batkoy ho ɳa goytu pey do teendi. Kar ɳa indiigu

aman : « Has, ku ibinig maan kaak nu giniiko-aŋka walla ? ¹³ Kuŋ kolaan a “ Gem kol Tacco ” wal “ Gem kol Rabbiney ”. Ya ku kaawa ampa-ak, ku kaawa seene, asaan ɳa nun ko. ¹⁴ Hadi, ya nun kat Takko ho Rabbinko kaak acig asiŋko, kuŋko oki, kuu acguwe asiŋko benanniko. ¹⁵ Maanna-aŋ, nu gaarkoŋ a kuu ginguwe ar kaak nu gaari-iko. ¹⁶ Cokiyon, naako kaawe seene : ɓerre, ɳaar pakgigdo gemoy, ho gem kaak ɳu tabirtu sa, ɳa pakgigdo gem kaak tabirga. ¹⁷ Diŋ gay, maanna-aŋ, ku ibingig ko, ho ya ku karmiyga, kuu goye do galal. ¹⁸ Kar gay, nun kaawaado do bi ka kuŋ okiŋko. Nun ibingig geendu kuuk nu doþtu-aku. Kar gay, kaaw taat ɳu siirtu do Kitamner yaa ase do werti aman : “ Gem kaak tee iŋ nunu, gin adiner. ”* ¹⁹ Nu minaakoŋ ko min diŋka, ya maanna-ak ase, kuu aamine kadar ɳa nun kaak nunu. ²⁰ Cokiyon, naako kaawe seene : gem kaak obig samaan ɳaar kaak nu tabirtu, ar ɳa obintu nun meendu, ho ya ɳa obintu gay, ar ɳa obig oki ɳaar kaak ɳaamintu. »

*Seetanne unje do adiy ka Zuudas
(Matiye 26.20-25, Maark 14.17-21, Luk 22.21-23)*

²¹ Min Iisa kaawtu pa-ak, kel moy amiltu piw ho ɳa kaawiico bal cigile aman : « Ka seener nu kaawaako, rakki minninko yaadu isine. » ²² Maajirnay teestu tale odinco, asaan ɳu ibanno Iisa kaawa do bi ka waa. ²³ Min maajirna-ak, ɳaar kaak Iisa elgiyo goy do serpey. ²⁴ Simon Piyer kaawijiji iŋ odinay a ɳaa indiŋ Iisa do gemoy kaak

* **13:18** Wer ka gase kaawor do Soom 41.10.

ŋa kaawiyō. ²⁵ Hiyya, *maajirince-ak oniji do Iisa ho ŋa indiig aman : « Gem kol Řabbiney, ŋaar waa ? » ²⁶ Iisa telkiji aman : « Naa ice lokumne, naa ocumin do tiwir, kar naajig berin do gem-aka. » Kar Iisa ictu lokumne, ŋa ocumiita ho ŋa berijit do Zuudas, ronji ka Simon Iskariyoot. ²⁷ Min Zuudas obiig lokumne-at, Seetanne unjiji. Kar Iisa diyiji aman : « Zuudas, maan kaak ki rakiy gine-ak, ginig kodok. » ²⁸ Min gee kuuk tiya iŋ Iisa-ak, waanco rakki sa bal ibinin kaawoy. ²⁹ Sando, Zuudas gay, ŋaar ko dummiyaacog gurusco. Ansii ko, maajirin daarin pakirtu a wal Iisa kaawji do Zuudas a ŋa 6aa gidiye tee ka iidiner, wal ŋaa deedēe gurus do pokirnar. ³⁰ Zuudas gay, min ŋa okumiit lokumney-at, kodok di, ŋa amiltu kara. Wer gay aando.

Iisa ber gaanuun kaak marbinto

³¹ Min Zuudas amiltu kara, Iisa diytu aman : « Diŋka-anj, nun *Ron gemor, nu gasit ko *darjiner. Iŋ nun ko, gee taliit darjin ta Bunđi. ³² Asaan nu gaaraat darjin ta Bunđi do geemir ho Buŋ sa gaaraat tanto do geemir. Dak ko sood di, ŋaaco gaarinti, ŋaan coonin kuwa, ni 6aayiy goye sawa. ³³ Gem kol kooginay, nu taayaado pey iŋ kuŋko. Ku asaan bariyindu, kar gay, diŋ nu kaawaako taat nu diyiico do *Yuudinnar aman : “ Ku gediraado 6aawe wer kaak nu 6aayiyo. ” ³⁴ Nu beraako *gaanuun ka marbinto : “ Elguwoŋ eenko ar ku elgiy ziŋka ku maaniiko. Ar kaak nu elgiiko, kuŋko oki elguwoŋ ziŋkiko. ” ³⁵ Ya ku el ziŋkiko, ŋaar-ak, gee yaa ibine kadar ku maajirnar. »

*Iisa diya a Piyer asa tatirinji
(Matiye 26.31-35, Maark 14.27-31, Luk 22.31-34)*

³⁶ Simon Piyer indiig aman : « Gem kol Rabbiney, ki 6aa momo ? » Iisa telkiji aman : « Diňkaan, ki gediraado kiin aadindu do wer kaak nu 6aayiyo, kar gay, neginda ja kat ki asiin aadindu. » ³⁷ Piyer diyiji aman : « Maa di nu gediriido naaň aade diňka ? Nun ooy a naa mate do bi kanjij. » ³⁸ Iisa gay telkiji aman : « Ka seener, ki ooy kii mate do bi kanto walla ? Di cokay, naaň kaawe seene : kokir boogaado di, kii tatire dees subba a ki ibinginno. »

14

Iisa ko botol taat iya gee do Tacco Buŋ

¹ Iisa diytu pey aman : « Dakon ginenco kolaw. Beroŋ gelbinko do Bunđi ho lotu oki. ² Do ger ka Tanni, werin goy dakina. Paa ko, nu dakiiko kaawdo a nu 6aako siye wero. ³ Ya nu 6aawe ho nu dakko siy wer gay, naa yeepe ho nu asiiko sokinjko, ku 6aayiy goye oki do wer kaak nu 6aayiyo. ⁴ Kunj ibingit botol taat iya gee do wer kaak nu 6aayiyo » ⁵ Tooma diyiji aman : « Gem kol *Rabbiney, nin ibanno wer kaak ki 6aayiyo. Kar gay, maman nii ibinin botilin ? » ⁶ Iisa diytu aman : « Nun meendu ko botol-ata. Nun di oki seene ho goye. Waan ginno kaak yaa 6aa do Tanni ya ŋa bal bire min lotu. ⁷ Uudin taat ku ibinginu, kuu ibiniŋ oki Tanni. Kar gay, min diŋ di, kunj ibinig ko ho ku talga. »

⁸ Pilip diyiji aman : « Gem kol Rabbiney, gaarniñ ja Takko, ek di, necintiñ ko. » ⁹ Iisa telkiji aman : « In elgin-anj kat gi goy sawa di, geekaade Pilip, yoo diñ sa ki ibinginno di misa ? Ya gem kaak talintu, ñaar talig Tanni oki. Kar maa di ki kaawiy aman : “ Gaarniñ ja Takko ”. ¹⁰ Ki bal aamine kadar nu goy in Tanni ho Tanni goy in nunu walla ? Kaawor taat nu kaawiiko-an, nu bal imilin min do kaar, kar gay, ta asa min do Tanni. Ñaar kat goy in nunu ho ñaar di ginaat riyoy-anta. ¹¹ Aaminon do kaawor a nun goy in Tanni ho Tanni goy in nunu. Ya ku gediraado aamine do kaawor-at sa, aaminoñ do bi ka riy taat nu giniyo. ¹² Cokiyon, nu kaawaako seene : gem kaak yaa aamine in nunu, ñaa gedire giniñ gamin kuuk nu giniyo. Ña gin pey botol ñaa gine gamin kuuk pak ñuur-anjku, asaan nun coona wer ka Tanni. ¹³ Ho gamin okinco kuuk kuu inde in siñdu, nu asa giniñco. Ansi-ak, Roñ ka Buñdi yaa gaarin *darjin ta Tacco. ¹⁴ Ya ku inda maan in siñdu, nun naa gininji. »

Iisa diy a ñaa ñaame Ruwwin ta Buñdi

¹⁵ Iisa ciytu pey aman : « Ya ku elgiinu, kuu cokiye kaawor. ¹⁶ Naako indiñ Tanni ho ñaako ñaame waan ka pey kaak asaako gaayinjo. Ñaa goye doo in kunko. ¹⁷ Waanna-ak gay, ta Ruwwin ta seener. Gee kuuk el gamin ku duniiner, ñuur gasaatdo, asaan ñu talgitdo ho ñu ibingitdo. Kar kunko gay ibingita, asaan ta goy in kunko ho taa goyer ko do gelbinkon di. ¹⁸ Ansi-ak, nu rasaakonno gollina. Nu asa goye in kunko. ¹⁹ Dak sood di, gee kuuk el gamin ku duniiner talaanno pey. Kuñ gay yaan talindu, asaan nun goya ho

kunjko oki yaa goye. ²⁰ Yiriy taar-at, ku asiy ibine kadar nun goy in Tanni ho kunj goy in nunu, ho nun sa goy in kunjko.

²¹ « Ay gem kaak cokiya kaawor ho ja karmiyaata, jaar ko elgiinu ho Tanni sa yaa elinj jaar kaak elgiinu. Nun sa naa elinjji ho nu cigilaajido maanna. »

²² Zuud diyiji do Iisa aman : « Gem kol *Rabbiney, maman ki kaawiy a kii gaare ziñ loni, kar do gee kuuk el gamin ku duniiner gay, ki cigiliy zin ? » (Zuud-ak gay, jaar keeji min Zuudas Iskariyoot.) ²³ Iisa telkiji aman : « Gem kaak elgiinu-ak, yaa karmiyin kaawor ho Tanni sa yaa elinji. Seertini in Tanni niji 6aawe ho ni 6aayiy goye in jaara. ²⁴ Gem kaak elginno, jaar karmaydo kaawor. Ibinoj kadar kaaw taat nu kaawiiko-an, nu bal imilin min do kaar, kar gay, ta asa min do Tanni kaak jaamintu. ²⁵ Nu kaawiikonta do wiktin taat nu goy misa in kunjko. ²⁶ Ruwwin ta Bunji taat Tanni Buñ yaako jaame in siñdu-at, taar ko yaako gaarin gamin okinco ho taako moyin kaawnar okinco.

²⁷ « Diñka-an, nun deetaw ho nu rasaako aapiye. Aapiy taat nu rasiiko-an, taar aapiy tanto di. Nun bergitdo ar gee ku duniiner bergiyo. Dakoj bar-jilenno ho dakoj ginenna kolaw. ²⁸ Ku dor di, nu diyko a “ nu deetaw ho naako yeepe ”. Zer ya ku elgiinu, aditko yaa gine portiko, asaan nu coona wer ka Tanni, jaar kaak pakginu. ²⁹ Min gamin-an bal ase misa, nu kaawkonta ko a wiktin taat gamin-an yaa kuuniye, kuu aamine in nunu. ³⁰ Nun kaawaado pey dakina in kunjko, asaan sul-

tan ka duniiner asaw. Kar gay, ḥa ginno gudurre lotu. ³¹ Illa gee ku duniiner yaa ibine kadar nu elgig Tanni ho gamin okiṇco kuuk nu giniy-ak, nu ginaag uudin taat ḥa kaawiidu. Diŋ gay ucon, deetinte min anne ! »

15

Iisa ar et kaak ḥu koliy biŋ

¹ Iisa diyiico pey do maajirnay aman : « Nun ar et kaak tař kaak ḥu koliy *biŋ ho Tanni gay gemoy ka et-aka. ² Leeginay kuuk waado, ḥa ḫukumaagu. Kar ḥuur kuuk wiya gay, ḥa siyiigu. Pa-ak, ḥu wiyyiy pey dakin paka. ³ Kuŋko gay, in kaawin kuuk nu kaawiiko-ak, ku gin ko *cawar. ⁴ Goyguwoŋ in nunu ar nun goiyiŋ in kuŋko. Ya ḥu ḫukumig leegin, ḥu waado. Nu wiyy-ak, illa ya ḥu goy do etcō. Kuŋko oki, ya ku raka gine maan kaak Buŋ rakiyo, illa kuu goyguwe in nunu. ⁵ Ay gem kaak goy in nunu, nun oki goy in ḥaara, ḥaa wee dakina. Asaan bal nunu, ku gediraado gine maanna. ⁶ ḥaar kaak goyaado in nunu, ḥu acciŋ kara ar leegin kuuk ḥu ḫukumig min do etcō. Leegin-ak, ḥu aayaw, kar ḥuu ḥumiṇco, ḥuu orin do aki taa teeṇco. ⁷ Kuŋ gay, ya ku goy in nunu, kaawor oki goy in kuŋko, indiguwoŋ maan kaak ku rakiy di ho kuu gasinji. ⁸ Talon maman *darjin ta Buŋdi yaa bayne waraŋ. Taa bayne-ak ya ku wiya roŋ dakina, asaan ansii kat kuu gaare kadar ku maajirnar kuuk tař. ⁹ Nun elgiiko ar kaak Tanni elgiinu. Goyguwoŋ do ele kanto. ¹⁰ Ya ku karmiyaat kaawor, kuu goyguwe do ele

kanto-aka. Nun oki, nu karmiyit kaaw taat Tanni kaawiidu ho nu goiyi do elinji.

¹¹ « Nu kaawiiko ansi-ak a galilil yaa goye inj kunjko ho galikko yaa ase do werti. ¹² Añ ko *gaanuun kaak nu beriiko : elguwoñ ziñkiko ar kaak nu elgiiko. ¹³ Ele kaak pak ele okinji, illa gem kaak ooy muut do bi ka roynay ku bici. ¹⁴ Ku kuuniytu roynar-ak ya ku ginaat taat nu kaawiiko. ¹⁵ Nu kolaakonno pey gay riyor, asaan gay riyorak, ñaar ibanno maan kaak gemoy giniyo. Nu kolaako roynar, asaan nu gaarkoñ gamin okinco kuuk nu dortu min do Tanni. ¹⁶ Kuñ gay, kuñ balnu dobindu, kar gay, nu meendu kat dobinko. Nu ñaaminko a ku baayiy wee ronj kuuk yaa taaye doo. Ansi-ak, maan kaak kuu inde min do Tanni inj siñdu, ñaako berinji. ¹⁷ Maan kaak nu indiy minninkoñ gay, illa kuu elguwe ziñkiko. »

Gee yilaag kunñ Iisa inj geenji

¹⁸ Iisa kaawtu pey aman : « Ya gee yilaako-ak, ibinoñ kadar nun kat ñu yilin ja awalle. ¹⁹ Ya kuñ kat ar gee ku duniiner, gee ku duniiner yaako elinjko asaan ku geenço. Kar gay, ku arro gee ku duniiner-añku. Na nun ko kaak dobinko a kuu goye keeko min gee ku duniiner-añku. Do bi ñaar-ak ko, ñu yiliiko. ²⁰ Moyon kaaw taat nu kaawiiko a “berre, ñaar pakgigdo gemoy”. Gee taabiyintu, ho ñu asaako taabiyinko kunjko oki. Ya ñu karmiyit kaawor tanto, ñuu karmiyin tañko oki. ²¹ Gamin-anj okinco, ñuuko giniñco do bi kanto, asaan ñuur ibingigdo ñaar kaak tabirintu. ²² Zer, ya nu bal ase ho nu balco kaawe, ñaar-ak, ñu bal gine zunubinna yoo rakki. Dinj gay, ñu ginno botol taat

waan yaaco saamiyin zunuubinnico. ²³ Gem kaak yilaanu, ḥaar yilaag Tanni oki. ²⁴ Do uŋco, nu giniig gamin kuuk ajbay kuuk waan bal giniŋ yiriy rakki. Ya nu bal gine ampa-ak, ḥu ginno zunuubinna. Kar gay, ḥu talig gamin kuuk nu gintu-aku, ho inj taar-at sa, diŋ ḥu yilaanu ho yilaag Tanni oki. ²⁵ Do gaanuunco, ḥu siir aman : “ ḅu yilin bal botol. ”* Gee-aŋ yilintu asaan kaaw taat ḥu siirtu-an yaa ase do werti.

²⁶ « Nu baako ḥaame min do Tanni waan kaak yaako gaayin̄ko. Taar Ruwwin ta seener, ta asa min do Tanni. Ya ta ase, taako goye saadiner. ²⁷ Kuŋko oki yaa goye saadinnar, asaan min do teesindi, gi goy sawa di.

16

¹ « Nu diyiiko ansi-ak a ku rawtiitdo imaanko. ² Nu asaako atkiŋko min do geriyco ku salaaner ho wiktin asaw taat gee asiiko dagguwinko. ḅuur kuuk yaako deen̄koŋ gay, loco-ak, illa ḥuu gine ri� ta Bunđi. ³ Maanna-aŋ, ḥuu giniŋji, asaan ḥu ibingigdo Tanni ho nun sa, ḥu ibinginno. ⁴ Nu kaawiiko min diŋka-aŋ, asaan wiktin taat maanna-ak yaa ase, kuu ibine kadar nu miniŋkoŋ ko. Min do teesindi, nu balko kaawiŋ gamin-aŋku, asaan nu goy misa inj kunđo. »

Riy taat Ruwwin ta Buŋdi giniyo

⁵ Iisa diyiico pey do maađirnay aman : « Diŋ gay, nun coona ko wer ka ḥaar kaak tabirintu. Kar minninko, rakki sa indiginno aman : “ Ki ɓaa momo ? ” ⁶ Ku barjiltu-aŋ, asaan nu diyko a nu

* ^{15:25} Wer ka gase kaawor do Soom 35.19, 69.5.

deetaw. ⁷ Sando, nun gay kaawaako seen di a ya nu deet di guna. Asaan ya nu bal deete, waan kaak asaako gaayin̄ko asaakonno. Kar ya nu deet gay, nu baako ḥaaminji. ⁸ Ya ḥa as gay, ḥa asaaco gaare do gee ku duniiner kadar maan kaak ḥu pakiriy do bi ka zunuubinnar, do bi ka maan kaak do botiliy ho do bi ka seriiner, ḥhaar do botiliy. ⁹ Na asaaco gaare do bi ka zunuubinnar, asaan ḥu bal aamine in̄ nunu. ¹⁰ Na asaaco gaare do bi ka maan kaak do botiliy-ak, asaan nu coona do Tanni ho ku talaanno pey. ¹¹ Ho do bi ka seriiner gay, ḥa asaaco gaare, asaan sultan ka duniiner, seriin obig ko.

¹² « Dak gamin dakina kuuk nu balko kaawiñco misa. Kar gamin ḥuur-ak gay, ya nu kaawkoñgu din̄ka, ku ibinaado baaco. ¹³ Wiktin taat Ruwwin ta seener yaa ase, taako iyin̄ko do botol ta seener okintiti. Ka seener gay, ta kaawaakonno gamin kuuk ta imiliy min do kaati. Kar gay, taako kaawe gamin okin̄co kuuk ta dortu ho taako gaare gamin okin̄co kuük yaa ase neginda. ¹⁴ Ruwwin ta seener-ak yaa ice min tanto ho taako gaariñco. Ampaa ko, ta asaako gaare gudurre ta *darjiner. ¹⁵ Gamin ku Tanni okin̄co, ḥuur kunto oki. Do taar-an ko, nu diyiko aman : “ Ruwwin ta seener asa gaare gudurre ta darjiner, asaan gamin kuuk taako gaare-ak, ḥuur min lotu. ” »

Taañin yaa newse in̄ galal

¹⁶ Iisa diyiico pey aman : « Dak ko sood di, ku talaanno pey ho ba aar sood di, kuun talindu pey. » ¹⁷ Min maajirnay ku Iisa, daariñ indiy ziñkico aman : « Na raka kaawe maa ? Na diyiy a dak ko sood di, gi talaagdo pey ho ba aar sood di, gi asiy

talinqji. Ho pey, ኃያ diyyiy a ኃያ coone wer ka Tacco. Gamin-anj raka kaawe maa ? » ¹⁸ Maajirnay indiy pey ziŋkico aman : « ኃያ kaawiy a “ dak ko sood di ”, kar kaawoy-an raka kaawe maa ? Gi ibanno baati. » ¹⁹ Sando, Iisa iban kadar maajirnay raka indinji. Ampaa ko, ኃያ diyiico aman : « Kaawor taat a “ dak ko sood di, ku talaanno pey ho ba aar sood di, kuun talindu-an ” kat, ku bal ibine baati wala maman ? ²⁰ Hadi, cokiyon, naako kaawe seene : ku asa ale ho ku asa marmile. Gee ku duniiner gay asa site. Ku asa taabiye, kar taabinko gay yaa newse inj galal. ²¹ Daatik taat atti awaata, ta taabiya dakina. Ta taabiyiy-ak, asaan wiktinti ta weendi nec ko. Kar ya mic amil konj gay, kodok di, ta rawtiit taabinti ho ta aaciyyiyo, asaan ta wee ronj gemor. ²² Kuŋ sa, diŋ ku taabiyaw. Kar gay, nu asaako talinqko pey, ho do yiriy taar-at, aditko yaa miine inj galal, ho galal-at, waan gaamaatdo pey minninko tak-tak.

²³ « Yiriy taar-at, ku indaanno pey yoo maanna. Ka seener nu kaawaako waraŋ : ay maan kaak ku indiy in siŋdu, Tanni yaako berinjji. ²⁴ Yoo diŋka, ku bal inde misa maan in siŋdu. Indiguwoŋ ho kuu gase. Ansii kat, aditko yaa miine inj galal. »

Iisa gedirtit ko do duniiner

²⁵ Iisa kaawtu pey aman : « Nu kaawkonj gamin-anj okiŋco inj dele ka daŋlal. Kar gay, wiktin asaw taat nu deliikonno pey daŋla. Naako kaawenj ko waraŋ di do bi ka Tanni. ²⁶ Yiriy taar-at, kuu inde Buŋ inj siŋdu. Nu kaawaakonno a naako inde Tanni do bi kaŋko, ²⁷ asaan ka seener, Tanni meenji elgiiko. ኃያ elgiiko-ak, asaan ku elgiinu ho

ku aamin kadar nu as min do Buñdi. ²⁸ Nu as min do Tanni ho nu goytu do duniiner. Dij̄ gay, nu rasaat ko duniin-anta ho nu coona wer ka Tanni. » ²⁹ Maajirnay diyiji aman : « Tal di, dij̄ ki kaawa ko waraŋ. Ki dello pey danļla. ³⁰ Dij̄ ni tal ko kadar kiŋ iban gamin okiŋco, nam gamin kuuk gee rakiy yaan̄ inde oki. Do taar-an ko, ni aaminiy kadar ki as min do Buñdi. » ³¹ Iisa telkiico aman : « Dij̄ ja kat ku aamine walla ? ³² Hadi, wiktin asaw ho taar as ko, taat ku asiy totire, ay gem di yaa ice botiliy, kuun rasindu keedu. Kar nun gay keedudo, asaan Tanni goy iŋ nunu. ³³ Gamin-aŋ, nu kaawkon min diŋka, asaan kuu goye iŋ aapiye iŋ nunu. Ka seener, kuu taabiy do duniiner. Kar gay, duunon̄ masisko, asaan nun gedirtit ko do duniiner-anta. »

17

Iisa inda Buñ do bi ka geenji

¹ Min Iisa kaawtu pa-ak, ḥa jaaliig kaay ho ḥa indiig Tacco Buñ aman : « Baaba, wiktinti ase. Beror ko *darjine do nun kaak Ronjin a nun sa, naa gaarin darjinen. ² Ki berduug gee okiŋco do pisindu. Ansi-ak, naaco bere goye ka gaasdo do gee okiŋco kuuk ki beriudu-aŋku. ³ Goye ka gaasdō-ak, illa ḥuuŋ ibine, kiŋ Buñ keejin di ka seener, ho ḥuu ibiniŋ pey ḥhaar kaak ki tabirtu, nun ko Iisa Masi. ⁴ Nu gaarit darjinen do adiy ka kidar ho nu gaasit ko riy okintit taat ki beriudu a naa gine. ⁵ Dij̄ gay, Baaba, berduut ko darjin unči loci. Darjin-at, nu ginit ko iŋ kiŋke min duniin bal kilgiye misa.

⁶ « Gee kuuk ki doštū min do duniiner ho ki beriudu-ak, ḥuur ibingicin̄, asaan nu gaariŋcīŋ

loco. Nu gaariñciŋ a ɳuuŋ ibine. Okiñco, ɳu kunjiŋ, ki berduugu ho ɳu karmiya kaawoŋ. ⁷ Dij ɳuur iban kadar gamin okiñco kuuk nu gintu asa min lociŋ, ⁸ asaan nu gaarcot kaawoŋ taat ki beriidu ho ɳu cokiyta. ɳu iban kadar ka seener, nu asa min lociŋ ho ɳu aamin kadar ɳa kinj ko tabirintu.

⁹ « Nu indaacinno do bi ka gee ku duniiner, kar gay, nu indaaciŋ do bi ka ɳuur kuuk ki beriidu, asaan ɳu kunjiŋ. ¹⁰ Gee okiñco kuuk kunto, ɳuur kunjiŋ, ho gee okiñco kuuk kunjiŋ, ɳuur kunto. Ho iŋ gee ɳuur-aŋ ko, nu gaariy darjiner. ¹¹ Dij gay, nun, naa rasin ko duniine ho naa coone do werin. ɳuur gay goy misa do duniiner. Baaba, kinj kaak *cawar aale, gooygu iŋ gudurre tanji, gudurre taat ki beriidu. Gooygu a ɳuu kuuniye ar gem rakki, ar kinjke iŋ nunu, gi rakki. ¹² Wiktin taat nu goiyig iŋ ɳuura, nu gooyig iŋ gudurreŋ taat ki beriidu. Nu gooyiigu nam waanco sa bal rawte, illa ɳaar kaak yaa rawte a kaaw taat ɳu siirtu do Kitamner yaa ase do werti. ¹³ Dij gay, nun coona ko do weriŋ. Ya nu kaawa pa-ak wiktin taat nu goy misa do duniinan, nu kaaw a galal taat nu gintu yaa miiniŋ aditco tak. ¹⁴ Nu gaarcot kaawoŋ, kar gee ku duniiner gay yilgu, asaan ɳu attanno iŋ ɳuura, ar nun oki attanno iŋ gee ku duniiner-aku. ¹⁵ Nu indaacinno a kii imiliŋ min do duniiner, kar gay, nu indaaciŋ a kii gooyiŋ min do *Seetanner. ¹⁶ Nuur gee ku duniinerro ar nunu gemtido. ¹⁷ Ginu a ɳuu kuuniye kunjiŋ tak-tak iŋ botol ta seener. Seen gay, taar ko kaawon. ¹⁸ Nu tabiraag gee-ak do adiy ka kidar, ar nun oki, ki tabirin do adiy ka kidar. ¹⁹ Do bi kañco, nu ras zir okinji loci a ɳuur oki yaa kuuniye geenji

tak-tak.

²⁰ « Kar gay, nu indaacinno do bi maajirnar kuuk goy diŋka-aŋ di, nu indaaciŋ oki do bi ka gee kuuk asa aamine iŋ nunu iŋ kaaw taat ɻuuco kaawe. ²¹ Nu indaaciŋ a ɻuur okiŋco yaa kuuniye rakki. Baaba, kiŋ goy iŋ nunu ar nun goy iŋ kiŋke, nu raka a ɻuur oki yaa ɻume iŋ ginte a gee ku duniiner yaa ibine kadar kiŋ kat tabirintu. ²² Nu bercot darjin taat ki beriidu lotu a ɻuu kuuniye ar gem rakki, ar kiŋke iŋ nunu, gi rakki. ²³ Nun goy iŋ ɻuura ho kiŋ goy iŋ nunu. Ansi-ak, ɻu gin botol taat ɻuu kuuniye ar gem rakki di, ho ampaa ko, gee ku duniiner yaa ibine kadar ɻa kiŋ ko kaak tabirintu ho ki elgiigu ar kaak ki elgiinu.

²⁴ « Baaba, gee-aŋ, ki berduugu. Nu raka a ɻuu goye iŋ nunu ay wer kaak nu goyiyo. Ampaa ko, ɻuu talin darjiner. Ki berduut darjine-at, asaan ki elgin min duniin bal kilgiye misa. ²⁵ Baaba, kiŋ ginaag ay maan iŋ botiliy. Gee ku duniiner, ɻuuri balin ibine. Kar nun gay ibiniŋciŋ ho geenduaŋ sa ibin kadar kiŋ ko kaak tabirintu. ²⁶ Nu gaariŋciŋ loco ho naaŋ gaare pey a ele kaak ki elgiinu yaa goye loco oki. Ho nun meendu sa, naa goye iŋ ɻuura. »

18

Obinji ka Iisa

(Matiye 26.47-56, Maark 14.43-50, Luk 22.47-53)

¹ Min Iisa gasiit kaawoy-ata, ɻa uctu iŋ maajirnay ho ɻu deettu aar corkilol kaak ɻu koliy Sedron. Wer-ak gin jineene. Iisa iŋ maajirnay unjitu do jineen-aka. ² Wer-ak, Zuudas kaak asaaji isine do

Iisa sa ibingiga, asaan wer-ak, Iisa ij maajirnay jaawgiy ij menaw. ³ Hiyya, do wer-ak, Zuudas uctu ij askirin ku Room ho ij askirin ku agindaw ku gay satkiner ij ku Pariziyennar. Na ogiriico ho na iyiig do jineen-aka. Askirna-ak sok garti, biruwna ho ij lampina. ⁴ Iisa gay, naar iban ko maan kaak yaaji ase. Ampaa ko, na asiico moota ho na indiigu aman : « Ku bariya waa ga ? » ⁵ Nuur gay telkiji aman : « Ni bariya Iisa kaak min Nazareet. » Iisa diyiico aman : « Na nun ko anka. » Do wer-ak, Zuudas kaak isinaaji do Iisa-ak sa goya. ⁶ Do wiktin taat Iisa diytu aman : « Na nun ko anka », nu dendirtu aaro ho nu sollitu keder. ⁷ Iisa indiig pey aman : « Ku bariya waa ga ? » Nuur gay diyiji aman : « Ni bariya Iisa kaak min Nazareet. » ⁸ Iisa telkiico aman : « Nu diykon doo a nun ko anka. Ya na nun di kaak ku bariyy-ak, rasoŋ maajirnar-aŋ yaa deete. » ⁹ Na kaawtu ansi-ak, asaan kaaw taat na kaawtu awalle yaa ase do werti aman : « Baaba, min gee kuuk ki beriudu-aŋ, nu bal rawte yoo waan minninco. »*

¹⁰ Hiyya, do wer-ak, Simon Piyer kaak gin *seepin-ak ceepiiga ho na asidiig gay riyor kaak gina riy do *mee satkiner ka tatko ho na cukumijit dengey ta meeda. Gay riyor-ak, sinji Malkuus. ¹¹ Iisa gay diyiji do Piyer aman : « Unjig seepinen-aŋ do caapoy. Ya locin-ak, taabın taat Tanni kaawtu a naa taabiye-at, nu aawaatdo walla ? » ¹² Min naar-ak, askirna ij tatkuwco, ij askirin ku agindaw ku Yuudinnar okinço, nu obiig Iisa ho nu duuniiga.

* **18:9** Wer ka gase kaawor do Yaaya 6.39, 17.12.

Iisa do unji ka mee satkiner ka tatko

¹³ Hiyya, ḥnu iyijig ja do gem rakki, sinji *Han. ḅhaar gay, takañ daaciy ta *Kayip. Do elig taar-at, Kayip ko *mee satkiner ka tatko. ¹⁴ ḅhaar ko kaak taayig agindaw ku Yuudinnar aman : « Guna ya gem rakki di mat do bi ka gee okinco. »

Tatire ka Piyer do bi ka Iisa

(Matiye 26.69-70, Maark 14.66-68, Luk 22.55-57)

¹⁵ Simon Piyer injiji *maajirinçe ka pey aadaag Iisa. Maajirinçe ka pey-ak gay, mee satkiner ka tatko ibingiga. Paa ko, ḥna unjitu in Iisa do ger ka mee satkiner ka tatko. ¹⁶ Kar Piyer gay pey kara do bit ka botildi. Hiyya, maajirinçe kaak mee satkiner ka tatko ibingiy-ak amiltu ḅara. Na kaawiitit do daatik taat gooya botol a taa rasiñ Piyer yaa unje oki. ¹⁷ Wiktin taat Piyer unjiyo, daatik taat gooya botol-at indiig aman : « Kinke oki min maajirnay ku gem-añ doo ? » Piyer telkiitit aman : « Ha'a, nun maajirinçeydo. »

¹⁸ Do wiktin taar-at, us diyaw. Paa ko, gay riyor in askirin kuuk gooya wer-ak biytu ako ḥnu ooriyo. Piyer sa peytu injijuura, ḥna ooriyo.

Mee satkiner ka tatko indiig Iisa

(Matiye 26.59-66, Maark 14.55-64, Luk 22.66-71)

¹⁹ Kar mee satkiner ka tatik indiig Iisa do bi ka maajirnay ho do bi ka 6ilde kaak ḥna 6ildiy gee. ²⁰ Iisa gay telkiji aman : « Nun kaaw bal cigile do unjco ka gee okinco. Inj menaw, nu 6ildigiñ gee do geray ku salaaner ho do *ger ka Bunđi. Nu bal kaawe maan tak-tak inj cigile. ²¹ Kar maa di

ki indiin pey ? Ya ki rakaw, indig ja gee kuuk dorintu. Nuur iban taat nu kaawiico. » ²² Do kaawoy taar-at, askirinçe rakki min kuuk peya do wer-ak baasiig Iisa. Na kaawiji aman : « Ampaa kat ki telkiji do mee satkiner ka tatko walla ? » ²³ Kar Iisa gay telkiji aman : « Ya nu kaaw jookumo, gaarduug ja nigindu. Kar ya kaaw taat nu kaawtu-an kat do werti gay, maa di ki baasiinu ? » ²⁴ Min ḥaar-ak, *Han ḥaamiiig Iisa do *Kayip, *mee satkiner ka tatko. Wiktin taat ḥa ḥaamijiga-ak, Iisa, ḥu bal ipirin̄ misa.

Tatire ka Piyer

(Matiye 26.71-75, Maark 14.69-72, Luk 22.58-62)

²⁵ Wiktin taar-at, Piyer gay oora misa ako. Kar ḥu indiig pey aman : « Kinke oki min maajirnay ku gem-aŋ doo ? » Kar Piyer gay tatirtu aman : « Ha'a, nun maajirinçeydo. » ²⁶ Kar min gay riyor kuuk gina riy do mee satkiner ka tatko-ak, goy gem rakki jaamay ka gem kaak Piyer dükumtu deñgey-aka. Gem-ak diyiji do Piyer aman : « Kinke-aŋ, nu balin̄ tale in̄ Iisa do jineendi walla ? » ²⁷ Piyer gay tatirtu pey. Hiyya, do wer-ak, kokir boogtu.

Iisa do unji ka Pilaat

(Matiye 27.1-2,11-14, Maark 15.1-5, Luk 23.1-5)

²⁸ Kar in̄ kawtir kawtira, ḥu amiltu min do ger ka *Kayip ho ḥu iyiig Iisa do ger ka Pilaat, tatkaw ka Room. Kar agindaw ku Yuudinnar-ak bal unje, asaan ḥu rakaado nige ziñkico uudin taat *gaanunco diytu awalle min ḥuu tee tee ka *Paakdi. ²⁹ Ampaa ko, Pilaat amiliico, ḥa dakiig gas kara. Kar ḥa indiig aman : « Gem-aŋ, ku gasji maa

kaawra ? » ³⁰ Agindaw-ak telkiji aman : « Ya gem-aŋ kat bal nige-ak, zer ni iyaajigđo anne. » ³¹ Pilaat gay diyiico aman : « Di ḥaaar-ak, oboŋga ku maaniiko, ku ɓaayiy deen kaawoy uudin taat gaanuunko diytu. » Nuur gay telkiji aman : « Nin bal gine botol taat nii dee gemo. » ³² Iisa gay kaaw ja ko maman ḥa asiy mate. Ansii kat, uudin taat agindaw-ak kaawtu, kaaw-at astu do werti.

³³ Min ḥaaar-ak, Pilaat unjitu pey do geriy, ḥa koliig Iisa, kar ḥa indiig aman : « Has, kiŋke-aŋ ko sultan ka Yuudinnar walla ? » ³⁴ Iisa telkiji aman : « Kaawon-an, ki meenjin di pakire wala gee ku pey kat kaawjin bir ? » ³⁵ Pilaat gay kaawiiji aman : « Ya lociŋ-ak, nu *Yuudinçe walla ? Nuur gee ku darren in agindaw ku gay satkiner kat iyinciŋ lotu. Kaawor ja, ki nig maa ? » ³⁶ Iisa telkiji aman : « Jardor tanto, taar do duniinerro anne. Zer ya jardor kat anne-ak, wiktin-an, geendu jilintu ko min do pise ku agindaw ku Yuudinnar. Kar gay, jardor tanto, taar do duniinerro anne. » ³⁷ Kar Pilaat indiig aman : « Ya pa-ak, kiŋke-aŋ ko sultan doo ? » Iisa gay telkiji aman : « Kiŋ meenjin kaawit ko. Nun, ḥu weentu ho nu as do duniiner asaan naa gaare seene. Gee kuuk raka seene, ḥuur cokiya kaawor. » ³⁸ Pilaat indiig Iisa aman : « Seen gay taar maa ? »

Pilaat berig Iisa ḥuu doodin ka etor

(Matiye 27.15-31, Maark 15.6-20, Luk 23.13-25)

Min Pilaat kaawtu pa-ak, ḥa dakiig gas pey Yuudinna-aku ho ḥa kaawiico aman : « Gem-aŋ, nu balji gase kaaw taat yaa iye muutuy. » ³⁹ Kar gay, kuŋ gin aadin taat nu pikgiyko gem ka daŋaayner

do iidin ta *Paakdi. Kar diŋ gay, ku raka naako pikin sultan ka Yuudinnar walla ? » ⁴⁰ Nuur gay kooliji aman : « Ha'a, ḥaaarro. Ni raka Barabaas ! » Sando, Barabaas-ak gay, ḥaar bandince.

19

Pilaat ooy a ḥuu doodin Iisa

¹ Pilaat unjitu pey do geriy. Na diyiico do askirnar a ḥuu koociŋ Iisa iŋ kordinço. ² Askirnaak siyiji jakumne ta sultinniidi ta jamiidi. Inj ajimiye kaak ḥu ajimiyyiiga-ak, ḥu isijit do kaay. Kar pey ḥu isiji batik ta sultinniidi taat dindiko. ³ Nu ḥaawiji moota, kar ḥu ooyiji aman : « Gem kol sultan ka *Yuudinnar, seek ! » Kar ḥu koociiga.

⁴ Pilaat amiltu pey kara. Na diyiico do Yuudinnar aman : « Talon ! Naakon imiliŋ Iisa kara. Ansi-ak, kuu ibine kadar nu balji gase oorin taat yaa iye muutuy. » ⁵ Hiyya, Iisa amiltu kara iŋ jakumne ta jamiidi do kaay ho inj batik ta dindik-at do ziy. Pilaat diyiico aman : « Aŋ gemko ! » ⁶ Min agindaw ku gay satkiner inj askirin kuuk gooya *ger ka Buŋdi taliig Iisa-ak, ḥu teestu koole aman : « Doodig ka etor ! Doodig ka etor ! » Pilaat gay kaawiico aman : « Icoŋ ku maaniiko dakon dood ka etor, asaan nun-anj balji gase oorin taat yaa iye muutuy. » ⁷ Gee-ak telkiji aman : « Nin gin *gaanuun kaak kaawa a ḥaa mate, asaan ḥa diya a ḥa Roŋ ka Buŋdi. » ⁸ Min Pilaat dortu paak, kolaw obiig pey dakin paka. ⁹ Na unjitu pey do geriy. Kar ḥa dakiig gas Iisa ho ḥa indiig aman : « Kinke asa min momo ? » Kar Iisa gay balji telke yoo maanna. ¹⁰ Min ḥaar-ak, Pilaat diyiji aman : « Lotu

kat ki rakaado kaawe ? Ki ibanno a nu gin botol taat naaŋ pike wal taat naaŋ doode ka etor walla ? » ¹¹ Iisa telkiji aman : « Ya ki gin botol taat kiin doodin ka etor-ak, illa taat Buŋ berijijŋ min kuwa. Inj taar-ak kat, ɳaar kaak berintu do pisinjijŋ ic kaya pak tanjin. »

¹² Min ɳaar-ak, Pilaat bariya ko botol taat ɳaa pikinŋ Iisa di. Kar Yuudinna gay tees pey koole aman : « Ya ki pikig gem-anj, ki royaydo ka sultan ka tatik ka Room ! Asaan gem kaak gina ziy sultan-ak, ɳaar adiney ka sultan ka tatik ka Room ! »

¹³ Min Pilaat dortu pa-ak, ɳaa imiliig Iisa kara. Na goytu do wer ka seriiner kaak ɳu pintu inj dambay. Wer ka seriiner-ak, Yuudinna kolaag inj kaawco a « Gabbata ». ¹⁴ Sando, ka kawtinti gay iidin ta *Paakdi. Pat ot yiriyo. Do wer-ak, Pilaat kaawiico aman : « Talonj, anj sultinko ! » ¹⁵ Nuur gay teestu pey koole aman : « Ibiniy weriy ! Ibiniy weriy ! Doodig ka etor ! » Pilaat indiig aman : « Ku raka naa doodinŋ sultinko ka etor walla ? » Agindaw ku gay satkiner telkiji aman : « Ni bal gine sultan ka pey. Sultinni-ak, ɳaar ko sultan ka tatik ka Room-anj di. » ¹⁶ Hiyya, Pilaat beriicog Iisa, ɳu ɓaayiy doodinŋ ka etor. Kar askirna-ak obiiga ho ɳu deettu inj ɳaara.

*Doođe ka Iisa ka etor
(Matiye 27.32-44, Maark 15.21-32, Luk 23.26-43)*

¹⁷ Wiktin taat Iisa amiliy min do geegirdi-ak, meenji di icig etoy kaak ɳu ɓaayiy doodinji. Na aaniytu wer kaak ɳu ɓaayiy doodinji-aka. Wer-ak, ɳu kolaag a « Dawik ta kaar » ho inj kaaw ta

*Yuudinnar gay, ɳu kolaag a « Golgota ». ¹⁸ Min ɳu ottu do wer-ak, askirna-ak doodiig Iisa ka etor. Nu doodtu pey gee seer ka atiydi, rakki do meeday, rakki gay do ɳugilay. ¹⁹ Pilaat diyiico do geenji a ɳuu siire maanna, ɳuu doodin ɳ ka etoy ka Iisa. Maanna-ak, ɳu siirji aman : « Iisa kaak min Nazareet, sultan ka Yuudinnar. » ²⁰ Yuudinna dakina garkiyiig maan kaak ɳu siirtu-aka, asaan wer kaak ɳu doodiig Iisa-ak mootan di in geeger. Ho siire-ak sa, ɳu siirig in kaaw ta Yuudinnar, in ta Roominar ho in ta Greknar. ²¹ Min agindaw ku gay satkiner ku Yuudinnar taliig maan kaak Pilaat siirtu-ak, ɳu 6aawiji. Nu diyiji aman : « Maa di ki siiriy aman : “ Sultan ka Yuudinnar ” ? Nin raka kii siire aman : “ Gem-aŋ diya a ɳa sultan ka Yuudinnar. ” » ²² Pilaat gay telkiico aman : « Kaaw taat nu siirtuat, nu siirta. »

²³ Askirin gay, min ɳu doodiig Iisa ka etor, ɳu deedifit kesuuney werin pood, ay gem di ictu wer rakki. Kar ɳa gin pey batik yaarko taat bal orpe, ɳu azit werti rakki di min kuwa yoo baata. Taar sa ɳu iciita. ²⁴ Do bit kanti ko, askirin kaawtu benannico aman : « Dakinte eerintido. Kanjinte kanjen di. Gem kaak ta galji di yaa icinti. » Ampaa ko, kaaw taat ɳu siirtu do Kitamner astu do werti aman : « Nu deedifit kesuuner ho ɳu kanje in batkor ta yaarko. »*

²⁵ Moota in et kaak ɳu doodiig Iisa-ak gay, daad peya ede, ɳuur atan Iisa, in booti Mariyam, in daaciy ta Kilopaas ho in Mariyam taat min geeger ka Magdala. ²⁶ Wiktin taat Iisa taliit yaaco ho ɳa

* **19:24** Wer ka gase kaawor do Soom 22.19.

taliig *maajiriñcey kaak ɳa elgiyo peya do serpit-ak, ɳa diyiitit aman : « Iya, aŋ ko roŋke. » ²⁷ Kar ɳa kaawiji pey do maajiriñcey aman : « An ko yaako. » Min ɳaar-ak di, maajiriñce-ak iyiit atan lisa do geriy.

*Muut ta Iisa
(Matiye 27.45-56, Maark 15.33-41, Luk 23.44-49)*

²⁸ Min ɳaar-ak, lisa kaawtu aman : « Ibin diyaanu. » Ka seener, ɳa ibina ko kadar riyoy gaase, ɳa kaawtu pa-ak a kaaw taat ɳu siirtu do Kitamner yaa ase do werti. ²⁹ Do wer-ak gin bardil miin in maam tooro ku *biŋdi. Askirna-ak ictu bit ka jardor, ɳu duuniit do kordiq ta et kaak ɳu koliy « Isoop ». Nu coopiig do maamar, kar ɳu ɳaamijig do bi ka lisa. ³⁰ Min lisa aawiiga, ɳa diytu aman : « Hiyya, ta nece. » Min ɳaar-ak, ɳa oniig kaay ho ruwwiney amiltu.

Nu waaciig lisa do serpey

³¹ Uudin taat ɳu siya ko ziŋkico do yiriy ta *sabitdi, agindaw ku *Yuudinnar bal rake a momtin kuuk ɳu doodtu-ak yaa goye pey kuwanj di. Asaan yiriy ta sabit-at, taar yaarko. Hiyya, ɳu kaawiji do Pilaat a ɳaaco kaawe do askirnar ɳuu baa yiimiŋ asinco ku gee kuuk ɳu doodtu-aku. ³² Hiyya, askirna-ak ɓaawtu. Gee kuuk ɳu doodig in lisa-ak, ɳu yiimiicog asinco. Ay gem di, ɳu yiimig asinji rakki rakki. ³³ Wiktin taat ɳu otiji do lisa gay, ɳu gasig ko ɳa mate. Min pa-ak, ɳu bal ko yiimiŋ asinji. ³⁴ Kar min askirna-ak, rakki ictu garta, ɳa waaciig lisa do serpey ho baar in amay amiltu. ³⁵ Gem kaak siirkon gamin-aŋ talig in

odinay ho kaawoy-an ka seener. Naar meenji iban kadar kaawoy taat ḥa kaawiy-an ka seener ho ḥa kaawiy a kunko oki yaa aamine. ³⁶ Kar awalle gay, ḥu siir do Kitamner aman : « Yoo kaasoy rakki sa, ḥu bal yiimiñji. »† Maanna-an kuuniytu asaan kaaw-an yaa ase do werti. ³⁷ Do wer ka pey ḥu siir do Kitamner aman : « Yiriy rakki, odinco, ḥu asa aaniyiñ do ḥaar kaak ḥu waacig do serpey. »‡

Unje ka Iisa do maginer
(Matiye 27.57-61, Maark 15.42-47, Luk 23.50-56)

³⁸ Min gamin-an birtu, gin gem rakki min geeger ka Arimate kaak ḥu kolaag Yuusup. Naar sa maa-jiriñcey ka Iisa. Kar ḥa bal kaawe do geemir, asaan ḥa gina kolaw do agindaw ku Yuudinnar. ḥa ɓaawiji do Pilaat ho ḥa dakiig inda a ḥaaji rase botol, ḥa ɓaayiy paayiñ zi ka Iisa. Hiyya, Pilaat ooytu Yuusup ɓaa paayiñji, ḥa ɓaayiy tiisini. ³⁹ Kar gin pey gem ka pey, ḥu kolaag Nikodeem. Naar ko kaak awalle ɓaawji dak ko do Iisa in aando-aka. Naar gay iytu itir kaak ḥa amsig buw ku atay kuuk ḥu koliy « miir » in « alowes ». Itir ḥaar-ak, oominjkuwy yaa nece in jelin ka amiydi. ⁴⁰ Yuusup in Nikodeem ictu jardo, ḥu kockiciitit itir uudin taat Yuudinna gingiy ya ḥu tiisa geenço, kar ḥu maliyiig zi ka Iisa in kapanne. ⁴¹ Do wer kaak ḥu doodiig Iisa-ak gay gin jineene rakki. Kar atta do jineendi-ak gay gin magin taat ḥu baltit unje misa gemo. ⁴² Uudin taat ka kawtinti sabit ko, pey

† **19:36** Wer ka gase kaawor do Ekzood 12.46, Nombir 9.12 ho Soom 34.21. ‡ **19:37** Wer ka gase kaawor do Zakariya 12.10.

magin-at sa moota di-ak, hiyya, ɳu unjiig zi ka Iisa do maginer-ata.

20

*Nu bal gasin zi ka Iisa do maginer
(Matiye 28.1-8, Maark 16.1-8, Luk 24.1-12)*

¹ Yiriy ta dumaas, Mariyam taat min Magdala saktu, ta ɓaayiy do maginer. Min ta ottu, ta tala kar dambi kaak ɳu dibiriit magin-ak, ɳu tuŋkilig serpiya. ² Hiyya, ta yeeptu inj gadti, ta dakiig gas kuŋ Simon Piyer inj maajirin kaak Iisa elgiyo ho ta kaawiico aman : « Nu imiliig *Rabbinte, kar ni ibanno wer kaak ɳu diyiiga. »

³ Min Piyer inj *maajirinçe-ak doriit kaawti, ɳu uctu ho ɳu aaniytu do maginer. ⁴ Do ɓaanco-ak, ɳu gada di. Kar gay, maajirinçe kaak rakki-ak gada pakgig Piyer. Ampaa ko, ɳa ogiriji do maginer. ⁵ Kar ɳa yogiltu do maginer. ɳa taltu jardad di goy keder, kar gay, ɳa bal unje. ⁶ Kar ba aar, Simon Piyer sa ottu. Min ɳa ote, ɳaar-ak unjitu kalak do maginer. ɳaar sa taliig jardad kuuk goy keder-aku. ⁷ Na taliit pey jarid taat ɳu maliyiig kaay ka Iisa. Jardo-at, ɳu bal diyin sawa in jardad ku awalle-aku. Kar gay, ɳu maliyit keetiti ho ɳu diyig keetiti. ⁸ Min ɳaar-ak, maajirin kaak ogirji do Piyer do maginer-ak unjitu oki. ɳa taltu inj odinay ho ɳa aamintu kadar Iisa nooye. ⁹ Ka seener gay, yoo yiriy taar-ata, maajirin bal ibinin kaaw taat ɳu siirtu do Kitamner taat diya a Iisa asa nooye min datik ta gee kuuk mate. ¹⁰ Hiyya, maajirin kuuk seer-ak yeeptu do geriyco.

*Iisa ɳum ij Mariyam taat min Magdala
(Matiye 28.9-10, Maark 16.9-11)*

¹¹ Mariyam taat min Magdala-at gay yeeptu pey do maginer. Ta peiy do bit ka maginer ho ta aliyo. Inj alinti, ta yogiltu atti ka maginer ¹² ho ta taltu *dubal ku Buñdi seer kuuk is batik portik kar. Nu goy do wer kaak ɳu diyiig zi ka Iisa, rakki inj kaay, rakki inj asinji. ¹³ Dubal ku Buñdi-ak indiit aman : « Kanj ala maa ga ? » Taar gay telkiico aman : « Nu imilig *Rabbiner, kar nu ibanno wer kaak ɳu diyiiga. »

¹⁴ Min ta kaawtu pa-ak, ta kolsitu ho ta taliig Iisa peya do wer-aka. Kar gay, ta bal ibininji. ¹⁵ Kar Iisa indiit aman : « Kanj ala maa ga ? Ka bariya waa ? » Mariyam gay ginig a ɳa gay gooye jineendi, ta diyiiji aman : « Gem kol sinji, ya ɳa kiŋ kat icig sa, gaaror weriy, nu baayiy icinji. » ¹⁶ Iisa koliit inj sinti aman : « Mariyam ! » Ta kolsitu ho ta kaawiiji inj kaaw ta *Yuudinnar aman : « Rabbuni ! » Ansi-ak aman : « Gem kol Tacco ! » ¹⁷ Min ɳaar-ak, ɳa diyiitit aman : « Dakin obindudo, asaan nu bal coone misa do Tanni. Kar gay, dakig gas sintar, diyco a nun coonaaji do Tanni kaak Takko oki. Nun coona do wer ka Buñdu kaak Buñko oki. »

¹⁸ Hiyya, Mariyam taat min Magdala-at yeeptu, ta dakiig gas maajirnay ho ta miniig aman : « Nu talig Rabbine. » Kar ta osiicot kaaw taat ɳa kaawiititi.

*Bayne ka Iisa do maajirnay
(Matiye 28.16-20, Maark 16.14-18, Luk 24.36-49)*

¹⁹ Do dumaas taar-at di, iŋ maako, maaejirin ɻumtu do ger rakki. Ger-ak, nam ɻu ɻibirig iŋ kerle min atta, asaan ɻu gina kolaw do agindaw ku Yuudinnar. Do wiktin taat ɻu goyiyo, Iisa astu, ɻa peytu do datikco ho ɻa kaawiico aman : « Aapiy taa goye iŋ kuŋko ! » ²⁰ Min ɻa kaawtu pa-ak, ɻa gaariico pisinji iŋ serpey. Min maaejirin taliig Rabbin-ak, aditco gintu portiko. ²¹ Iisa diyiico pey aman : « Aapiy taa goye iŋ kuŋko ! Uudin taat Tanni tabirintu do datikko, nunu oki tabiraako do adiy ka kidar, ku baayiy gine riyor. » ²² Min ɻa kaawtu pa-ak, ɻa biyiriico usu ho ɻa diyiico aman : « Ooyon Ruwwin ta Buŋdi. ²³ Nu diyaako, ya ku saamiy zunuubinna ku gemor, Buŋ sa yaaji saamiye. Kar ya ku pooc saamiye zunuubinna ku gemor gay, Buŋ sa saamiyaajido. »

Iisa kaawa iŋ Tooma

²⁴ Yiriy taat Iisa asiico do maaejirnay-ak, rakki minninco ginno. Naar sinji Tooma kaak ɻu koliy oki Didim. ²⁵ Kar ba aar Tooma astu. Eenji kaawiji aman : « Ni talig Rabbine ! » Kar Tooma gay telkiico aman : « Ya nun kon di bal tale delin ku pontinar kuuk do pisinji, ya nu bal ɻaame kormor do delin ku pontinar ho ya nu bal ɻaame pisindu do del taat do serpey, nu aaminaado bat. »

²⁶ Astu suugin ta pey, yiriy ta dumaasdi, maaejirnay ku Iisa ɻumtu pey do ger-aka. Kar yiriy taarat, Tooma goya. Ger-ak, ɻu ɻibirig pey iŋ kerle min atta. Kar Iisa asiico pey, ɻa peytu datikco ho ɻa kaawiico aman : « Aapiy taa goye iŋ kuŋko ! » ²⁷ Kar Iisa diyiji do Tooma aman : « Kiŋ kaak meela-aŋka, talig pisindu ho ɻaam kormoŋ anne.

Naamig pey pisinjiŋ do del ta serper. Min yiriytajan, pey ko min meelo ho aaman ! » ²⁸ Tooma telkiiji aman : « Kiŋke Rabbiner ho Buŋdu ! » ²⁹ Iisa diyiji aman : « Ki aamintu asaan ki talintu. Kar gay, nu diyaajiŋ, galal do gee kuuk balin talindu ho aamine. »

Baati ta maktumne-anta

³⁰ Iisa gin pey gamin kuuk ajbay dakina kuuk maajirnay taltu in odinco. Kar gay, waan bal siirin atta do Kitamne-anta. ³¹ Kar gay, gamin okiŋco kuuk ḥnu siirtu-anj, ḥnu siirig a kuu aamine kadar Iisa, ḥnaar Masi kaak Buŋ doftu, ho ḥnaar ko Ron ka Buŋdi. Ya ku aamin do kaaw-anta, in siŋ kunji, kuu gase goye kaak taab.

21

Iisa bayinco do maajirnay ku peesira

¹ Ba aar, Iisa bayniico pey do maajirnay do bi ka barre kaak ḥnu koliy Tiberiyaad. Taloŋ maman ḥna bayniico. ² Maajirnay ku Iisa peesira goy werco rakki. Njuur gay kuŋ Simon Piyer, in Tooma kaak ḥnu koliy Didim, in Natanyael kaak min Kana kid ka Galile, in koogin ku Zebede ho in maajirin seer ku pey. ³ Simon Piyer diyiico do eenji aman : « Nu 6aa cabe boosi. » Nju kaawiji aman : « Gi 6aa sawa. » Hiyya, ḥnu daktu ḥnep markabco ho ḥnu deettu. Nju daktu tees cabe. Kar do aando taar-at, ḥnu bal gase yoo maanna.

⁴ Min wer wale, Iisa peyiico do gongumor. Kar maajirnay gay bal ibiniŋji. ⁵ Iisa indiig aman : « Gem kol kooginay, has ku bal ice yoo maanna ? » Njuur gay telkiiji aman : « Hii ! Yoo maanna, ni bal

ice. » ⁶ Iisa diyiico aman : « Di ḥaar-ak, pikkiron ribinko iŋ pise ka meeda, ek di, kuu gase. » Hiyya, ḥu pikkiriit ribinco uudin taat ḥa kaawiico. Kar ta miintu nam ḥu gedarro daaṣinti. ⁷ Maajiriñ kaak Iisa elgyi-ak diyiji do Piyer aman : « Gem kaak kaawte-an, ḥa *Rabbine ! » Min Piyer dortu a ḥa Rabbin-ak, ḥa isiit batkoy taat ḥa cimtu wiktin taat ḥa baay cabe ho ḥa galtu do amiydi. ⁸ Maajirin ku pey-ak gay daaṇiit ribinco iŋ boosti ho ḥu coktu do goṇgumor iŋ markabco. Asaan goṇgum serekdo, ḥaa nece ar kocingil miy seer di. ⁹ Min ḥu paaytu keder, ḥu taltu ako taat ḥu leetit boos kuwa ho ḥu taltu pey mappa. ¹⁰ Iisa diyiico aman : « Iyondu min boosko kuuk ku soktu-aŋku. » ¹¹ Hiyya, Simon Piyer coktu ka markabar, ḥa daaṇiit ribin keder. Atta ta gin boos ku aginda miya iŋ orok beeey iŋ subba (153). Kar iŋ dakinaw ta boosir-an sa, ribinco bal eere. ¹² Iisa koliig aman : « Ason, kuu tee. » Hiyya, ḥu astu. Kar waanco bal gece indiŋ aman : « Kiŋ waa ? » asaan ḥuūr iban ko kadar ḥa Rabbine. ¹³ Iisa sinjitu moota, ḥa ictu mappa ho ḥa deedicoga. Kar ḥa beriico pey boosi. ¹⁴ Bayninji ḥaar-ak, ka subbiŋkar ko do maajirnay min ḥa nooytu.

Iisa kaawa iŋ Piyer

¹⁵ Min ḥu teetu, Iisa indiig Simon Piyer aman : « Simon, ronji ka Yaaya, has ki elgin pak eenjiŋ walla ? » Ḇhaar gay telkiji aman : « Hii, Rabbiner, ki iban kadar nu elgiciŋ. » Iisa kaawiji pey aman : « Di ḥaar-ak, tal kaaco ka ron tamgir-aŋku. » ¹⁶ Kar pey Iisa indiig baayiy ka seeriŋkar aman : « Simon, ronji ka Yaaya, has ki elgiinu walla ? » Ḇhaar gay

telkiiji aman : « Hii, Rabbiner, ki iban kadar nu elgiciŋ. » Iisa diyiji aman : « Di ɳaar-ak, tal kaaco ka ronj tamgir-anju. » ¹⁷ Kar pey Iisa indiig 6aayiy ka subbinkar aman : « Simon, ronji ka Yaaya, has ki elgiinu walla ? » Wer-ak, Piyer adiy nigtu do bi kaak Iisa indig dees subba aman : « Has ki elgiinu walla ? » Kar ɳa telkiiji do Iisa aman : « *Rabbiner, ki iban gamin okiŋco. Ki iban kadar nu elgiciŋ. » Iisa gay diyiji aman : « Di ɳaar-ak, tal kaaco ka ronj tamgir-anju. ¹⁸ Cokay ! Naan kaawe seene. Do dibiluwiŋ, kiŋ meenjiŋ duuna ƙarraabiney, ki 6aayiy wer kaak ki rakiyo. Kar ya ki zaɓ gay, waan ka pey kat yaanq duuninji ho ɳaaŋ iye do wer kaak ki rakiydo 6aawe. » ¹⁹ Iisa kaawiy pa-ak, asaan ɳa raka gaare maman Piyer asiy mate do oziliik ta Bunđi. Hiyya, min ɳa kaawtu pa-ak, ɳa diyiji do Piyer aman : « Aadnu ! »

Iisa in maajiriŋ kaak ɳa elgiyo

²⁰ Piyer kolsitu ho ɳa taliig *maajiriŋ kaak Iisa elgiy-ak aadaag min aarco. ɳaar ko kaak awalle onji dak ko do Iisa do wiktin ta teenco ho ɳa indiig aman : « Gem kol *Rabbiney, ɳa waa kaak yaanq isine ? » ²¹ Min Piyer taliig maajiriñce-ak, ɳa indiig Iisa aman : « Gem kol Rabbiney, di ɳaar gay, maa yaaji ase do kaay ? » ²² Iisa telkiiji aman : « Ya nun kat raka a ɳaa goye paa nam naa yeepe do duniiner gay, kiŋ maa isgiciŋ ? Kiŋ aadin di ! » ²³ Do wer-ak, kabarre totiriico do datik ta sıntar a maajiriñce ɳaar-ak mataado tak-tak. Sando, Iisa gay diyiji do Piyer aman : « Ya nun kat raka a ɳaa goye paa nam naa yeepe do duniiner gay, kiŋ maa isiñciŋ ? » Yampa, ɳa balji diye a maajiriñce-ak mataado.

24 Nja maajiriñ kaak Iisa kaawiy biy-anj ko kaak kaawiig gamin-anjku ho nja siiriig siire. Di nin gay iban kadar nja kaawa seene.

25 Iisa gin pey gamin dakina ku pey. Zer, ya nju siiraag gamin-anj okinco-ak, nu ibina kadar adiy ka kidar okinji gediraado icińco.

**Jamaw ta Marbinto: Kabarre ta Gala do bi ka
Iisa Masi in danla**

New Testament in Dangaléat (CD:daa:Dangaléat)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dangaléat

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dangaléat

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-01

**PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
ab97a9dd-e7e6-53b0-a477-f2859d09bc84**